

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA**

NASTAVNI PLAN I PROGRAM I CIKLUSA STUDIJA

Studijski program Islamske teologije

Maj 2026. godine

Studijski program Islamske teologije (240 ECTS bodova) omogućava studentima stručno i akademsko obrazovanje u islamskim naukama. Koncipiran je na način da studentima, pored stručne formacije u klasičnim i savremenim islamskim naukama, daje uvid u najvažnije povezane humanističke discipline. Uz to, studenti imaju priliku usavršiti stručni arapski i engleski jezik. Konačno, 27 ECTS bodova studenti ostvaruju kroz praksu primjenjujući stečena znanja u zajednici i učionici dodatno razvijajući svoje kompetencije. Ciljevi studija su: a) osigurati cjelovito vjersko, intelektualno, moralno, društveno i kulturno obrazovanje i odgoj budućih islamskih teologa, imama, hatiba i muallima; b) osposobiti ih za primjenu stečenih znanja u konkretnim životnim okolnostima; i c) stjecanje znanja i sposobnosti kojim bi se doprinijelo da imami, muallimi i muallime budu vođe i uzori u svojim zajednicama ali i izvan njih. Studij je akademski ali zadržava strukovnu dimenziju usmjerenu na savladavanje primijenjenih znanja i vještina, senzibilan za praktične vjerske, duhovne, kulturne i društvene potrebe vjernika i Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te za njihove bosanskohercegovačke i evropske posebnosti. Studij traje osam semestara. Kurs arapskog jezika za brukoše u septembru prije početka nastave na I godini i stručne ekskurzije Memorijalnom centru Potočari, Hercegovini, Bosanskoj Krajini i balkanskim zemljama (Srbija, Kosovo, Sjeverna Makedonija, Albanija i Crna Gora) sastavni su dio nastavnog plana ovog studija.

Ovaj studij osposobljava studente za vršenje vjerskih i odgojnoobrazovnih službi u:

(a) organizacionim jedinicama i ustanovama Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i priznatih islamskih zajednica Bošnjaka u inozemstvu (Imam, Muallima, Profesor predmeta islamskog područja u medresi (*Muderris*), Univerzitetski asistent islamskih nauka (*Mu'id*); Odgajatelj u učeničkim i studentskim domovima Islamske zajednice, uz polaganje razlike pedagoško-psiholoških i didaktičko-metodičkih predmeta);

(b) javnim i privatnim odgojnoobrazovnim ustanovama predškolskog, osnovnoškolskog i srednješkolskog nivoa (Nastavnik/Profesor islamske vjeronauke, uz polaganje razlike pedagoško-psiholoških i didaktičko-metodičkih predmeta), kao i

(c) različitih kulturnih, obrazovnih i društvenih djelatnosti koje podrazumijeva humanističko obrazovanje.

Uslov za upis: završena medresa (priznata od) Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Obrazovna kvalifikacija koja se stiče završetkom studijskog programa je Baccalaureus/Baccalaurea islamske teologije i pripada nivou 6 KOBiH.

Ishodi učenja

Na kraju studijskog programa islamske teologije student će moći: 1) artikulirati različita razumijevanja osnovnih izvora islama, akaidskih učenja i šerijatskog prava, posebno iz perspektive hanefijsko-maturidijske tradicije, te religijskih i kulturoloških fenomena; 2) interpretirati različita stajališta o glavnim temama iz područja tefsira, hadisa, akaida, fikha, studija religije, islamske filozofije i etike, tesavvufa, šiizma, religijske pedagogije, religijske psihologije i studija islamske civilizacije, te ih dijaloški, kritički i pluriperspektivistički povezivati; 3) predložiti glavne informacije o formi i sadržaju Kur'ana uz interpretiranje stručne tefsirske terminologije, tefsirskih pravila, povijesnog razvoja i utjecaja najpoznatijih metoda tumačenja i škola tefsira; 4) interpretirati i primijeniti tedžvidska pravila učenja Kur'ana uz adabe i kompariranje različitih kiraeta, demonstrirati učenje Kur'ana napamet (hifz) u obimu 50 stranica i druge pravilnom učenju Kur'ana samostalno

poučavati; 5) razumijevati i koristiti temeljnu hadisku terminologiju i metodologiju, objektivno sagledavati osebnost Božijeg Poslanika, s.a.v.s., i razumijevati, tumačiti i primjenjivati njegov uzorni život; 6) objasniti temelje i stubove religije islama, te tumačiti temeljna teološko-epistemološka i antropološka pitanja u imamskom pozivu na nivou džemata i u široj društvenoj zajednici; 7) dovesti u vezu razvoj islamske pravne nauke i prakse sa historijskim i društvenim promjenama, interpretirati metodološke principe šerijatskog prava i ilustrirati njihovu primjenu u analizi i rješavanju konkretnih pravnih pitanja, prakticirati hanefijske obredoslovne norme i kontekstualno tumačiti islamske pravne, etičke i religijske norme o braku, porodici, nasljeđivanju i vakufu, kao i principe islamskog stvarnog i obligacionog prava s obzirom na islamsku pravnu teoriju i pozitivnopravni okvir države Bosne i Hercegovine; 8) kritički vrednovati i kreativno prezentirati glavne smjerove i predstavnike islamsko-filozofskog, etičkog i filozofsko-religijskog mišljenja od klasičnog perioda do savremenih misaonih tokova, uz njihovo kontekstualiziranje u ukupnosti islamske kulture i općoj strukturi historije filozofije; 9) predstaviti najznačajnije događaje, institucije i ličnosti iz povijesti islama, uočavati veze među civilizacijama, razumijevati uzroke uspona i pada muslimanskih država; 10) kritički valorizirati cjelovitost, bogatstvo i polifoničnost bosanske kulture kroz historiju; moći opisati i interpretirati značajne historijske događaje, pitanja i razdoblja bosanske kulturne historije od najstarijih vremena do okončanja agresije 1995; 11) izložiti povijesni razvoj i utjecaj najpoznatijih škola akaida, tefsira, hadisa i fikha, te derviških redova i kultura koje su se razvijale na prostoru Bosne i Hercegovine; 12) analizirati teme genocida vezane za ljudske zajednice generalno i specifično za BiH; 13) interpretirati i primijeniti temeljna doktrinarna, etička i socijalna učenja islama; 14) primijeniti osnovne pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke spoznaje i izvoditi kreativnu savremenu mektepsku i nastavu vjerskih predmeta; 15) izvršavati imamske, hatipske i dušebrižničke poslove; 16) jezički, sadržajno i metodološki korektno pisati stručne tekstove; 17) analizirati vlastitu religioznost, kontekstualizirati teološka učenja i prepoznavati savremene oblike religijskog života; 18) razviti kvalitetnu komunikaciju s drugima, raditi u timovima te prihvatati druge i drugačije; 19) samostalno i odgovorno islamski djelovati i razvijati religijski život u savremenom društvu i državno-pravnom okruženju; 20) samostalno upotrebljavati arapski jezik na srednjem/B nivou; 21) koristiti različite medije i teološku literaturu na engleskom jeziku u svrhu istraživanja, te uz pomoć općeg i teološkog vokabulara (u rasponu od srednjeg/B do naprednog/C nivoa) prezentirati i diskutirati različite islamske teme; 22) obavljati različite kulturne, obrazovne i društvene djelatnosti koje podrazumijevaju humanističko obrazovanje.

Plan osiguranja kvaliteta studijskog programa

Kvalitet studijskog programa osigurava se provođenjem postupaka i procedura unutrašnjeg i vanjskog sistema osiguranja kvaliteta u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja. Ti postupci i procedure uključuju, pored ostalog, semestralne evaluacije nastave, periodičnu evaluaciju studijskog programa, upravljanje informacijama o studijskim programima u svrhu poboljšanja njegovog kvaliteta, uključivanje svih relevantnih aktera zainteresiranih za kvalitet studijskih programa u procese revizije (nastavno osoblje, studenti, poslodavci i dr.), informiranje javnosti o različitim aspektima studijskog programa, ulaganje u ljudske i materijalne resurse za izvođenje programa, poticanje međunarodne mobilnosti studenata i nastavnog osoblja, periodičnu akreditaciju studijskog programa i dr.

TABELARNI PRIKAZ PREDMETA NA STUDIJSKOM PROGRAMU ISLAMSKA TEOLOGIJA

	I SEMESTAR	ŠIFRA	KONTAKT SATI ¹	ECTS Praksa 27	ECTS Ukupno
			24	4	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) I	INKI 1101	0+1+1		3
2.	Terminologija tefsira	INTE 1101	2+0+1		4
3.	Terminologija hadisa	INHA 1101	2+0+1		4
4.	Osnovi islamskog vjerovanja (<i>usuluddin</i>)	INAK 1101	2+0+1		4
5.	Uvod u metodologiju istraživanja	INOP 1101	2+1+1		5
6.	Arapski jezik za teologe I	INAR 1101	2+2+1		4
7.	Engleski jezik	INOP 1106	1+1+1		2
8.	Imamsko-muallimska praksa I	INIM 1104	0+0+1	4	4
	II SEMESTAR		26	0	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) II	INKI 1102	1+1+1		4
2.	Historija i metodologija tefsira	INTE 1102	2+0+1		4
3.	Životopis Muhammeda, a.s. (<i>Sira</i>)	INHA 1105	2+0+1		4
4.	Uvod u studij religije	INAK 1102	2+0+1		3
5.	Bosanski jezik i književnost I	INOP 1117	2+0+1		4
6.	Arapski jezik za teologe II	INAR 1102	2+1+1		4
7.	Engleski jezik za teologe	INOP 1102	2+1+1		4
8.	Logika	INIF 1120	1+1+1		3
	III SEMESTAR		22	5	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) III	INKI 1203	2+1+0		4
2.	Historija šerijatskog prava	INFI 1201	2+0+1		5
3.	Islamsko obredoslovlje (Ibadat) I	INFI 1202	2+0+1		4
4.	Historija filozofije I	INIF 1201	2+0+1		4
5.	Pedagogija	INRP 1201	2+1+1	1	5
6.	Arapski jezik za teologe III	INAR 1203	2+2+1		4
7.	Imamsko-muallimska praksa II	INIM 1205	0+0+1	4	4
	IV SEMESTAR		23	1	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) IV	INKI 1204	2+1+0		4
2.	Islamsko obredoslovlje (Ibadat) II	INFI 1203	2+0+1		4
3.	Uvod u studije islamske civilizacije	INIC 1201	2+0+1		5
4.	Historija Bosne i Hercegovine	INIC 1215	2+0+1	1	4
5.	Historija filozofije II	INIF 1202	2+0+1		4
6.	Uvod u psihologiju	INRP 1202	2+1+1		5
7.	Arapski jezik za teologe IV	INAR 1204	2+1+1		4
	V SEMESTAR		21	4	30
1.	Tefsir 30. džuza	INTE 1303	2+0+1		4
2.	Metodologija hadisa	INHA 1303	2+0+1		4
3.	Rane škole kelama	INAK 1303	2+0+1		4
4.	Šerijatsko personalno pravo	INFI 1304	2+1+1		5
5.	Historija islamske civilizacije do 1700.	INIC 1302	2+1+1		5
6.	Islamska etika	INIF 1316	2+0+1		4

¹ Legenda: Predavanja – Seminar – Vježbe. Kod jezika: Predavanja – Vježbe - Lektorske vježbe. Kod Kiraeta I i II: Predavanja – Vježbe - Korepetitorske vježbe.

7.	Imamsko-muallimska praksa III	INIM 1306	0+0+1	4	4
	VI SEMESTAR		22	3	30
1.	Šerijatsko građansko i vakufsko pravo	INFI 1305	2+0+1		4
2.	Islamska komunikativna teologija	INIM 1311	2+0+1	2	5
3.	Historija islamske civilizacije nakon 1700.	INIC 1303	2+1+1		5
4.	Religija i društvo u islamskoj filozofiji	INIF 1317	2+0+1		4
5.	Klasična islamska filozofija	INIF 1305	2+1+1		5
6.	Islamska zajednica u BiH	INIC 1316	1+1+1	1	4
7.	Država i pravo	INOP 1318	2+0+0		3
	VII SEMESTAR		21	8	30
1.	Savremene škole tefsira	INTE 1404	2+0+1		4
2.	Osnovi učenja judaizma i kršćanstva	INAK 1406	2+1+1		5
3.	Moderna islamska filozofija	INIF 1418	2+0+1		4
4.	Didaktika s metodikom vjerske nastave	INRP 1434	2+1+1	2	5
5.	Imamet	INIM 1401	2+0+1	2	4
6.	Izborni predmet	IN__ 04__	2+0+1		4
7.	Imamsko-muallimska praksa IV	INIM 1407	0+0+1	4	4
	VIII SEMESTAR		22	2	30
1.	Šiizam	INAK 1405	2+0+1		4
2.	Uvod u sufizam (tesavvuf)	INAK 1404	2+0+1		4
3.	Hermeneutika hadisa	INHA 1404	2+0+1		4
4.	Metodologija šerijatskog prava (<i>usulu-l-fikh</i>)	INFI 1406	2+1+1		5
5.	Savremena islamska filozofija	INIF 1421	2+0+1		4
6.	Islamsko dušebrižništvo	INIM 1412	2+0+1	2	4
7.	Izborni predmet	IN__ 04__	2+0+1		5

	IZBORNI PREDMETI	ŠIFRA	SATI	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno)
1.	Pregled ranog muslimanskog mišljenja	INAK 0411	2+0+1		5
2.	Savremeni religijski pokreti	INAK 0413	2+0+1		5
3.	Teološka epistemologija	INAK 0407	2+0+1		5
4.	Konverzacija na arapskom jeziku	INAR 0408	2+0+1		5
5.	Religija i pravo	INFI 0410	2+0+1		5
6.	Šerijat i temeljna ljudska prava	INFI 0413	2+0+1		5
7.	Hadiski tekstovi	INHA 0408	2+0+1		5
8.	Metodologija pronalaženja i evaluacije hadisa	INHA 0409	2+0+1		5
9.	Normativni hadisi	INHA 0410	2+0+1		5
10.	Pedagoško djelovanje Muhammeda, a.s.	INHA 0411	2+0+1		5
11.	Tradicijske odgojne teme	INHA 0412	2+0+1		5
12.	Dimenzije sunneta	INHA 0402	2+0+1		5
13.	Historija Osmanske države	INIC 0408	2+0+1		5
14.	Islamska kultura na Balkanu	INIC 0409	2+0+1		5
15.	Islamske institucije	INIC 0410	2+0+1		5
16.	Studije genocida	INIC 0411	2+0+1		5
17.	Islamska umjetnost	INIC 0405	2+0+1		5
18.	Filozofija kulture	INIF 0409	2+0+1		5
19.	Kiraet V	INKI 0405	2+0+1		5
20.	Menadžment neprofitnih organizacija	INOP 0419	2+0+1		5
21.	Islamske teme na engleskom jeziku	INOP 0408	2+0+1		5
22.	Kroskulturalni menadžment	INOP 0416	2+0+1		5

23.	Akademsko pisanje	INOP 0404	2+0+1		5
24.	Projektni menadžment	INOP 0421	2+0+1		5
25.	Metodika vjerske nastave II	INRP 0404	2+0+1		5
26.	Domski odgoj	INRP 0419	2+0+1		5
27.	Edukometrija	INRP 0420	2+0+1		5
28.	Pedagoška komunikologija	INRP 0421	2+0+1		5
29.	Socijalna psihologija	INRP 0422	2+0+1		5
30.	Školska pedagogija	INRP 0423	2+0+1		5
31.	Inkluzija osoba s posebnim potrebama i religijski odgoj	INRP 0416	2+0+1		5
32.	Akcijsko istraživanje	INRP 0426	2+0+1	1	5
33.	Kvalitativna metodologija	INRP 0428	2+0+1	1	5
34.	Historija kur'anskoga teksta	INTE 0411	2+0+1		5
35.	Povijest tumačenja Kur'ana u BiH	INTE 0412	2+0+1		5
36.	Tematski tefsir II	INTE 0413	2+0+1		5
37.	Rječnik Kur'ana	INTE 0405	2+0+1		5
38.	Predmeti sa drugih studijskih programa				
39.	Predmeti sa drugih fakulteta/univerziteta po odluci Komisije za priznavanje i Vijeća				

Novi i izmijenjeni silabusi

Šifra predmeta: INKI 1101		Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) I	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 3
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 30 Vježbe: 15, Korepetitorske vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Praktično usavršavanje studenata u oblasti učenja Kur'ana.		
Tematske jedinice:	1. Usmena provjera nivoa/Ulazni ispit. 2. <i>Isti'aza i besmela.</i> 3. Učenje i tedžvidska analiza – sura <i>el-Fatihe</i>. 4. Učenje i tedžvidska analiza – 1-5. ajeta sure <i>el-Bekare</i>. 5. Učenje i tedžvidska analiza – I džuz Kur'ana. 6. Učenje i tedžvidska analiza – sure od <i>el-Kafirun</i> do <i>en-Nas</i>. 7. Učenje i tedžvidska analiza – II džuz Kur'ana. 8. Usmena provjera. 9. Učenje i tedžvidska analiza – sure od <i>el-Asr</i> do <i>el-Kevser</i>. 10. Učenje i tedžvidska analiza – III džuz Kur'ana. 11. Učenje i tedžvidska analiza – sure od <i>el-Bejjine</i> do <i>et-Tekasur</i>. 12. Učenje i tedžvidska analiza – IV džuz Kur'ana. 13. Učenje i tedžvidska analiza – sure od <i>ed-Duha</i> do <i>el-Kadr</i>. 14. Učenje i tedžvidska analiza – V džuz Kur'ana. 15. Rekapitulacija obrađenog gradiva.		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Identificirati i primijeniti tedžvidska pravila učenja Kur'ana prema Hafsovom rivajetu, demonstrirati učenje Kur'ana gledajući u obimu 100 stranice i napamet (hifz) u obimu 11 stranica (<i>el-Fatiha</i> , 1-5. ajeta <i>el-Bekare</i> , sure od <i>ed-Duha</i> do <i>en-Nas</i>), učiti Kur'an savjesno uvažavajući adabe.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	Vježbe i korepetitorske vježbe u grupama po 10 studenata; konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Inicijalna provjera nivoa. (Studenti koji polože ovaj ispit oslobađaju se pohađanja ovog predmeta.) Usmeni polusestrialni ispit: 50% Usmena provjera: 50% Predmet se ocjenjuje sa „Položio“/“Nije položio“.		
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Kur'an. <i>Dopunska:</i> 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezirije</i> , El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019.		

Šifra predmeta: INKI 1102	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) II		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 15, Vježbe: 15, Korepetitorske vježbe: 15	

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.
Preduslov za upis:	
Cilj (ciljevi) predmeta:	Teorijsko i praktično usavršavanje studenata u oblasti učenja Kur'ana; Upoznavanje studenata sa terminologijom i metodologijom tedžvidske nauke.
Tematske jedinice:	1. Uvod u tedžvid. 2. Ishodišta harfova - <i>meharidž</i>. 3. Svojstva harfova – <i>sifatul-huruf</i>. 4. Krupni i tanki izgovor. 5. <i>Idgami</i>. 6. Pravila za <i>nun sakin</i> i <i>tenvin</i>. 7. Pravila za <i>mim sakin</i>. 8. Rekapitulacija/test. 9. Osnovne i izvedene dužine. 10. <i>Išmam, teshil</i> i <i>imala</i>. 11. Tedžvidska pravila u kur'anskim skraćenicama. 12. Stajanje – <i>waqf</i>. 13. <i>Isti'aza</i> i <i>besmela</i>. 14. <i>Sedždetu-t-tilave</i>. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Identificirati, interpretirati i primijeniti tedžvidska pravila učenja Kur'ana prema Hafsovom rivajetu, interpretirati i primijeniti pravila stajanja/pauziranja prilikom učenja Kur'ana (<i>el-waqf</i>), demonstrirati učenje Kur'ana gledajući u obimu 200 stranice i napamet (hifz) u obimu 10 stranica, učiti Kur'an savjesno uvažavajući adabe.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe i korepetitorske vježbe u grupama po 10 studenata, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Kviz 10% Usmena provjera 60%
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezirije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019. Dopunska: 2. Fadil Fazlić: <i>Tedžvid I – Pravila o učenju Kur'ana</i>, a. š., El-Kalem i FIN, Sarajevo, 1997., 3. Abdul-Aziz Drkić, <i>Tedžvid – Predajni putevi Hafsovog rivajeta</i>, FIN, Sarajevo, 2017.

Šifra predmeta: INIM 1104	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa I		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 15 Predavanja 0; Vježbe 15;	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Osposobiti studenta za refleksivno praćenje i hospitiranje mektske nastave		

	▪ Osposobiti studenta za praćenje i analizu držanja hutbe sa svim njenim elementima ▪ Upoznavanje studenata sa strukturom i načinom funkcioniranja rada džemata i džematskog odbora sa posebnim osvrtom na povratničke džemate ▪ Usvajanje znanja o normativnim aktima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini									
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje sa predmetom, pravilima, zadacima i očekivanjima 2. Motiviranost u obavljanju imamsko-muallimskog poziva 3. Hospitacija mektepske nastave i praćenje hutbe (upute za hospitiranje mektepske nastave i analiza strukture održane hutbe) 4. Pravilnik o organizaciji medžlisa i džemata islamske zajednice (organizacija izbora, kako i koga predlagati i birati). 5. Funkcionalno vođenje džematskog odbora i džemata 6. Imamski poziv i institucionalno povjerenje 7. Glavne karakteristike imamsko-muallimskog rada u povratničkim džematima (Posjeta Srebrenici) 8. Priprema i analiza ramazanske prakse									
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Hospitirati i vrednovati proces izvođenja časa i držanja hutbe ▪ Poznavati način funkcioniranja džemata, džematskog odbora ▪ Poznavati procedure kandidiranja i provođenja izbora u okviru Islamske zajednice. ▪ Upoznati se sa specifičnostima povratničkih džemata ▪ Poznavati normativne akte Zajednice									
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije									
Metode izvođenja nastave:	▪ Organizacija praktičnih sesija u kojima studenti posmatraju nastavu u stvarnom okruženju. ▪ Dnevni nastave koje studenti pišu nakon hospitiranja, analizirajući svoje utiske, zapažanja i pouke iz posmatrane nastave. ▪ Analiza napisanih dnevnika sa hospitacije ▪ Posjete lokalnim džematima radi posmatranja i analize stvarnih hutbi. ▪ Video analize različitih hutbi, diskusije o njihovim strukturama, sadržaju i stilu. ▪ Posjete lokalnim džematima uz organizirane razgovore sa članovima džematskog odbora. ▪ Radionice ili simulacije u učionici koje prikazuju kako džematski odbor funkcionira u praksi. ▪ Simulacija izbornog procesa na nivou džemata ▪ Analiza pravilnika i statuta džemata i njihova diskusija u učionici. ▪ Gosti predavači ▪ Terenski rad 25; Ramazanska praksa 60									
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table><tr><td>Obaveza:</td><td>Uspješno savladavanje 55%</td><td>Ukupno 100%</td></tr><tr><td>Ocjena praktičnog rada (izvedba terenskih zadataka i realizacija projektnih zadataka)</td><td>27</td><td>50</td></tr><tr><td>Dnevnik prakse (e-dnevnik, refleksije, evidencije i izvještaji, analiza)</td><td>27</td><td>50</td></tr></table>	Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%	Ocjena praktičnog rada (izvedba terenskih zadataka i realizacija projektnih zadataka)	27	50	Dnevnik prakse (e-dnevnik, refleksije, evidencije i izvještaji, analiza)	27	50
Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%								
Ocjena praktičnog rada (izvedba terenskih zadataka i realizacija projektnih zadataka)	27	50								
Dnevnik prakse (e-dnevnik, refleksije, evidencije i izvještaji, analiza)	27	50								

Literatura:	Obavezna: 1. Prof. dr. Zuhdija Hasanović, <i>Motivacijska vještina Allahovog Poslanika</i>, s.a.v.s., Zbornik radova FIN-a, br. 26, 2022. 2. <i>Uloga i značaj imama u procesu povratka</i>, Zbornik radova ilmije, Udruženje ilmije Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2023. 3. <i>Pravilnik o organizaciji medžlisa i džemata islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 2019. 4. Fajgelj Stanislav, <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2007, str. 359-364. Dopunska: 1. Chris Kyriacou, <i>Temeljna nastavna umijeća</i>, Educa, Zagreb, 2007. 2. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Medresa Osman-ef. Redžović, Visoko, 2014. 3. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmije IZ u BiH, Sarajevo, 2000. 4. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2003.
--------------------	---

Šifra predmeta: INHA 1105	Naziv predmeta: Životopis Muhammeda, a.s. (Sira)		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj (ciljevi) predmeta su da: • studenti steknu temeljito i kontekstualno razumijevanje života Muhammeda, s.a.v.s., u okviru šireg poslaničkog niza od Adema, a.s., do posljednjeg Poslanika, s.a.v.s., u cilju što boljeg osposobljavanja za imamske, mualillimske i druge zadatke u misiji Islamske zajednice; • studenti razviju kritičko promišljanje i analitičke vještine kroz razmatranje društvenih, političkih i moralnih izazova vremena poslanstva; • studenti razumiju geopolitičke, plemenske i religijske odnose Arabijskog poluotoka i njihov utjecaj na tok islamske misije; • studenti budu osposobljeni da identificiraju probleme i strategije njihovog rješavanja u Poslanikovo praksi (dijalog, kompromis, pravda, strpljivost, odlučnost); • studenti kroz analizu besprijekornog djelovanja Božijih poslanika, a.s., razviju sposobnost da svjesno i argumentirano prepoznaju uzore i primjenjuju univerzalne vrijednosti u savremenom kontekstu; • studenti povežu teorijsko znanje Sire s aktuelnim društvenim i etičkim pitanjima, razvijajući odgovoran i refleksivan pristup vjeri i zajednici.		

Tematske jedinice:	1. Uvod u Siru: pojam i definicija sire, izvori Sire Muhammeda, s.a.v.s. (Kur'an, hadis, klasični i savremeni izvori), metodologija izučavanja Sire, značaj Sire za razumijevanje islama i savremenog konteksta. 2. Arabijski poluotok prije islama: društveni, ekonomski, plemenski i religijski kontekst (džahilijet), geopolitički položaj Arabije između Bizanta i Perzije. 3. Rođenje Muhammeda, s.a.v.s., porijeklo, djetinjstvo i odrastanje; moralne osobine, društveni ugled, brak sa Hatidžom, r.a.; analiza formiranja ličnosti u datom društvu. 4. Primanje prve objave, početak poslanstva i rani period islama; prvi muslimani, tajno i javno pozivanje u vjeru; psihološki, društveni i etički izazovi misije. 5. Otpor mekanskih idolopoklonika: oblici progona, bojkot, hidžra u Abesiniju; strategije nenasilnog otpora, strpljenja i očuvanja zajednice. 6. Isra i Mi'radž; godina tuge; ponuda islama plemenima; analiza duhovne dimenzije poslanstva i njene veze s praktičnim izazovima zajednice. 7. Analiza mekanskog perioda, ključne poruke i pouke; Hidžra u Medinu: pripreme, tok i značenje; hidžra kao civilizacijska i politička prekretnica u historiji islama. 8. Polusemestralni ispit 9. Izgradnja medinske zajednice: gradnja džamije, bratimljenje (mu'ahat), Medinska povelja; uspostava pravnog i društvenog poretka; položaj žene i porodice. 10. Odnosi s nemuslimanima u Medini: Jevreji, savezništva i sukobi; analiza ugovora, odgovornosti i političkih odluka. 11. Vojni i sigurnosni izazovi: Bitka na Bedru i Uhudu – uzroci, tok i posljedice; etika rata, liderstvo i upravljanje krizama. 12. Bitka na Hendeku; Sporazum na Hudejbiji – diplomatski pristup, kompromis i strateško razmišljanje u poslanikovom djelovanju. 13. Oslobođenje Meke i Bitka na Hunejnu; amnestija, pravda i pomirenje; širenje islama i konsolidacija vlasti. 14. Pohodi prema sjeveru (Mu'ta, Tebuk); odnosi s kršćanima i drugim političkim silama; Oproštajni hadž i univerzalne poruke islama. 15. Rezultati poslanstva Muhammeda, s.a.v.s.; analiza izgrađene zajednice i civilizacijskih temelja; završna rekapitulacija i sinteza svih tematskih cjelina.
Ishodi učenja:	Znanje: • osnovni izvori i metodologija izučavanja Sire • historijski, društveni i geopolitički kontekst Arabije 6/7. stoljeća • ključne faze i događaji života Muhammeda, s.a.v.s., i ranijih poslanika, a.s. Vještine: • analitičko i kritičko tumačenje događaja iz Sire (uzroci, posljedice, kontekst) • prepoznavanje strategija rješavanja konflikata i izgradnje zajednice u Poslanikovo praksi • povezivanje pouka Sire sa savremenim etičkim i društvenim pitanjima Kompetencije: • primjena znanja Sire u imamskom, muallimskom i odgojno-društvenom radu

	- argumentirano i odgovorno tumačenje sadržaja uz uvažavanje konteksta - razvijen refleksivan pristup vjeri, zajednici i moralnim izazovima
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 : kvalitetno obrazovanje SDG 16: mir, pravda i institucije
Metode izvođenja nastave:	2 sata predavanja sedmično na bosanskom i arapskom jeziku uz uporednu literaturu na bosanskom i arapskom jeziku, jedan sat vježbi. Samostalni rad studenata kroz čitanje i pripremu literature
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20% i vezan je za biografije i povijest poslanika prija Muhammeda, s.a.v.s., test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Svi elementi ocjenjivanja provode se na bosanskom jeziku.
Literatura:	Obavezna: El-Buti, Muhammad Said, <i>Razumijevanje života Muhammeda, alejhiselam</i>, prijevod grupa prevodilaca N. Hodžić i drugi, Ilum, Bužim, 2008. Musić, Kenan, <i>U susret Resulullahu, s.a.v.s.</i>, Sarajevo, 2013. Waddah, Hanfer, <i>Prvo proljeće</i>, Fakultet islamskih nauka, u štampi. Ramadan Tarik, <i>Stopama Božijeg Poslanika: pouke iz života Muhammeda, a.s.</i>, (prijevod s engleskog: Fikret Pašanović), Udruženje ilmijje Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2010; Dopunska: Armstrong Karen, <i>Muhammed: Poslanik za naše vrijeme</i>, (prijevod s engleskog: Mirnes Kovač), Buybook, Sarajevo, 2008.; Hejkel Muhammed Husejn, <i>Život Muhammeda, a.s.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2004.; Ibn Kesir, <i>Kazivanja o vjerovjesnicima</i>, (prijevod s arapskog: Ahmed Adilović), Ilum d.o.o., Bužim, 2007.; Lings Martin, <i>Muhammed: život njegov osnovan na vrelima najstarijim</i>, (prijevod: Rusmir Mahmutćehajić), Oslobođenje International, Sarajevo, 1996.

Šifra predmeta: INOP 1117	Naziv predmeta: Bosanski jezik i književnost I		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 i Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblasti.		
Preduvjeti za upis	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta	Upoznati studente s bosanskim jezikom u perspektivi njegova povijesnog razvoja, organske slojevitosti i standardnoga idioma. Predočiti studentima značaj bosanskoga kao maternjeg jezika u izgradnji identiteta. Upoznati studente s normom bosanskoga jezika, s posebnim fokusom na pravopisnu normu. Upoznati studente s različitim književnohistorijskim, poetičkim i kulturnim pojavama u književnostima Bosne i Hercegovine, počev od usmene do recentne		

	književnosti, a sve u skladu sa temeljnim konceptima i pojmovima savremene teorije književnosti.
Tematske jedinice	1. sedmica Bosanski jezik u povijesnoj perspektivi od 11. do 19. stoljeća: geneza bosanskoga jezika, pisma i spomenici bosanskoga jezika, društveni status bosanskoga jezika. 2. sedmica Bosanski jezik od konca 19. stoljeća do danas: organski idiomi i standardni jezik, razdoblja standardizacije bosanskoga jezika, standardni bosanski jezik danas. 3. sedmica Pravopis bosanskoga jezika: upotreba suglasnika <i>č, ć, dž, đ, h i j</i>, geminacija suglasnika, jednačenja suglasnika po zvučnosti i mjestu tvorbe, gubljenje suglasnika. 4. sedmica Pravopis bosanskoga jezika: alternacija <i>ije/je/e/i</i>, upotreba velikog slova. 5. sedmica Pravopis bosanskoga jezika: nesastavljeno i sastavljeno pisanje riječi. 6. sedmica Pravopis bosanskoga jezika: pisanje riječi stranoga porijekla, skraćenice. 7. sedmica Pravopis bosanskoga jezika: interpunkcija (upotreba zareza, crte, kose crte, dvotačke, tačke–zareza, tačke, upitnika, uzvičnika, navodnika) i pravila navođenja bibliografskih jedinica. 8. sedmica Rekapitulacija i vrednovanje usvojenosti obrađenoga gradiva. 9. sedmica Nauka o književnosti; Priroda književnosti i književna genologija; Modeli proučavanja književnosti u Bosni i Hercegovini (<i>bosanskohercegovačka književnost, bošnjačka književnost, hrvatska književnost u Bosni i Hercegovini, srpska književnost u Bosni i Hercegovini, jevrejska i romanska književnost u Bosni i Hercegovini</i>) 10. sedmica Usmena književna tradicija u Bosni i Hercegovini (Pjesničke vrste: <i>epska pjesma, balada, romansa, sevdalinka; prozne vrste: predaja, legenda, anegdota, bajka, basna novelistička i šaljiva priča</i>) 11. sedmica Književno stvaralaštvo u srednjovjekovnoj i osmanskoj Bosni (Žanrovi srednjovjekovne književnosti: <i>povelje, darovnice, apokrifi, četveroevanđelja, parimejnici, apokalipse, viteški romani, epigrafika; književnost osmanskog doba: bošnjačka književnost na orijentalnim jezicima, alhamijado književnost, franjevačka književnost</i>) 12. sedmica Književno stvaralaštvo u Bosni i Hercegovini s kraja 19. i početka 20. stoljeća (1878-1918) (Stilske formacije: <i>folklorni romantizam, prosvjetiteljski realizam i moderna</i>; pisci: <i>Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak, Safvet-beg Bašagić, Edhem Mulabdić, Musa Ćazim Ćatić, Silvije Strahimir Kranjčević, Aleksa Šantić, Jovan Dučić, Svetozar Ćorović</i>) 13. sedmica Književno stvaralaštvo u Bosni i Hercegovini između dvaju svjetskih ratova (1918-1945) (Stilske formacije i specifične književne i generacijske pojave: <i>avangarda, književna ljevica, pripovjedačka Bosna</i>; pisci: <i>Hamza Humo, Ahmed</i>

	<i>Muradbegović, Alija Nametak, Hasan Kikić, Zija Dizdarević, Ivo Andrić, Antun Branko Šimić, Novak Simić, Branko Ćopić itd.)</i> 14. sedmica Književno stvaralaštvo u Bosni i Hercegovini od 1945. do 1990. godine (stilske formacije i književni pravci: socrealizam, modernizam, postmodernizam; pisci: <i>Skender Kulenović, Meša Selimović, Ivo Andrić, Derviš Sušić, Ćamil Sijarić, Mak Dizdar, Nedžad Ibrišimović, Abdulah Sidran, Irfan Horozović, Bisera Alikadić, Tvrtko Kulenović, Alija Isaković, Dževad Karahasan, Stevan Tontić, Vitomir Lukić, Ivan Kordić, Nikola Šop</i>) 15. sedmica Književno stvaralaštvo u Bosni i Hercegovini od 1990. do danas (<i>postmoderna, (anti)ratno pismo, nova osjećajnost, književnost tranzicije</i>; pisci: <i>Mile Stojić, Džemaludin Latić, Zdenko Lešić, Zilhad Ključanin, Husein Hasković, Enes Karić, Hadžem Hajdarević, Semezdin Mehmedinović, Amir Brka, Asmir Kujović, Darko Cvijetić, Damir Ovčina, Almir Bašović, Faruk Šehić, Ferida Duraković, Amila Kahrović Posavljak, Samedin Kadić</i>)																				
Ishodi učenja (znanje, vještine, kompetencije)	Nakon odslušane nastave i položenog ispita studenti će: - moći objasniti genezu i razvoj bosanskoga jezika te njegov društveni i kulturni značaj - ovladati pravopisnom normom standardnoga bosanskog jezika i moći će je primjenjivati u praksi - moći objasniti različite književnohistorijske, poetičke i kulturne pojave u Bosne i Hercegovine - moći kritički analizirati i vrednovati književne tekstove od usmene književnosti do savremenog književnog trenutka																				
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje																				
Metode izvođenja nastave:	<i>Metode:</i> predavanja i vježbe; čitanje i rad na tekstu i grupna diskusija <i>Oblici rada:</i> frontalni oblik rada, rad u paru i rad u grupi																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene	Rad studenata prati se kontinuirano i dodjeljuju se bodovi za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>Red. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivno sudjelovanje u nastavi</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusemestralni pismeni ispit</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni pismeni ispit</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • aktivno sudjelovanje u nastavi vrednuje se na vježbama i uključuje pokretanje rasprave o problemima ili sudjelovanje u raspravi, rješavanje zadataka, podnošenje referata i sl. • polusemestralni pismeni ispit: osvajanje najmanje 55% ukupnoga broja bodova – 40 (tj. 22 boda); ovaj je ispit obavezno položiti • završni pismeni ispit: osvajanje najmanje 55% ukupnoga broja bodova – 40 (tj. 22 boda); ovaj je ispit obavezno položiti	Red. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivno sudjelovanje u nastavi	20	20%	2.	Polusemestralni pismeni ispit	40	40%	3.	Završni pismeni ispit	40	40%	Ukupno: 100			100%
Red. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivno sudjelovanje u nastavi	20	20%																		
2.	Polusemestralni pismeni ispit	40	40%																		
3.	Završni pismeni ispit	40	40%																		
Ukupno: 100			100%																		
Literatura:																					

	1. Palić, Ismail i Mirela Omerović (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevo publishing, Sarajevo (odabrana poglavlja). 2. Jahić, Dževad, Senahid Halilović i Ismail Palić (2000), <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica (uvodno poglavlje). 3. Halilović, Senahid (2004), <i>Pravopis bosanskoga jezika. Priručnik za škole</i>, Dom štampe, Sarajevo. 4. Bulić, Refik (2022), <i>Bosanski pravopis</i>, Institut za jezik i književnost, Tuzla. 5. <i>Bosanskohercegovačka književna hrestomatija I-III</i>, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo, 1974. 6. <i>Bošnjačka književnost u književnoj kritici I-VI</i>, Alef, Sarajevo. 7. Duraković, Enes (1998), <i>Bošnjačke i bosanske književne neminovnosti</i>, Vrijeme, Zenica. 8. Džanko, Muhidin (2025), <i>Izvori i rukavci literarne bosnistike</i>, Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj. 9. Kazaz, Enver (2004), <i>Bošnjački roman XX vijeka</i>, Naklada Zoro, Sarajevo. 10. Kodrić, Sanjin (2018), <i>Bošnjačka i bosanskohercegovačka književnost</i>, Dobra knjiga, Sarajevo 11. Kuna, Herta (2010), <i>Srednjovjekovna bosanska književnost</i>, Međunarodni forum Bosna, Sarajevo. 12. Lešić, Zdenko (1988), <i>Pripovjedači</i>, Veselin Masleša, Sarajevo. 13. Lešić, Zdenko (2005), <i>Teorija književnosti</i>, Sarajevo Publishing, Sarajevo. 14. Nametak, Abdurahman (1981), <i>Hrestomatija bosanske alhamijado književnosti</i>, Svjetlost, Sarajevo. 15. Nametak, Fehim (1997), <i>Divanska književnost Bošnjaka</i>, Orijentalni institut, Sarajevo. 16. Rebihić, Nehrudin (2021), <i>Bošnjačka poezija 20. i 21. stoljeća</i>, Slovo bosansko, Sarajevo. 17. Maglajlić, Munib (2006), <i>Usmena lirika Bošnjaka</i>, BZK Preporod, Sarajevo. 18. Šemsović, Sead (2021), <i>Usmena poezija Bošnjaka</i>, Slovo bosansko, Sarajevo. 19. Rizvić, Muhsin (1985), <i>Pregled književnosti naroda Bosne i Hercegovine</i>, Veselin Masleša, Sarajevo. 20. Spahić, Vedad (2016), <i>Književnost i identitet: književnost kao prostor izazova u reprezentaciji/konstrukciji bošnjačkog kulturnog identiteta</i>, Lijepa riječ, Tuzla. 21. Vučković, Radovan (1991), <i>Razvoj novije književnosti</i>, Institut za književnost, Sarajevo. Napomena: Literatura iz oblasti književnosti koristi se selektivno na prijedlog nastavnika a prema odluci Vijeća prije početka akademske godine u obimu koji korespondira ECTS opterećenju.
--	---

Šifra predmeta: INIF 1120	Naziv predmeta: Logika		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 3
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 15; Seminar: 15; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je pružiti temeljno razumijevanje principa i metoda logičkog rasuđivanja, uključujući pojmove, sudove, zakone mišljenja i vrste zaključaka, s naglaskom na deduktivne i induktivne metode te prepoznavanje logičkih pogrešaka; istražiti historijski razvoj logike od antičke filozofije, preko islamske logičke tradicije, do savremenih pristupa s osvrtom na tradiciju razvoj logike kao akademske discipline u Bosni i Hercegovini.
Tematske jedinice:	1. Uvod u logiku: osnovna problematika i ciljevi 2. Pojam: vrste i odnosi među pojmovima; sud: vrste i odnosi 3. Zaključak: bit i podjela; deduktivni posredni zaključak: silogizmi i polisilogizmi; entimem i sorit 4. Logičke pogreške u zaključku: sofizmi i paralogizmi 5. Analiza, sinteza, apstrakcija, generalizacija, specijalizacija; definicija i divizija 6. Induktivna metoda, deduktivna metoda, osnovni zakoni mišljenja 7. Svrha i smisao naučnih metoda i nauke: otkriće i dokaz 8. Polusestrialni test 9. Logika i ontologija: Platonova dijalektička teorija 10. Aristotel: logika kao “oruđe mišljenja” i kategorije; Porfirijevo stablo 11. Logika u klasičnom muslimanskom mišljenju: Al-Farabi i Ibn Sina 12. Al-Gazalijevo uvođenje logike u teološki diskurs 13. Ibn Taymiyyina kritika deduktivne logike 14. Razvoj logike u Bosni i Hercegovini 15. Završni test
Ishodi učenja:	Znanje: • Definirati osnovne pojmove logike, sudove i njihove odnose. • Nabrojati vrste zaključaka, uključujući deduktivne, induktivne, entimeme i sorite. • Objasniti zakone mišljenja i logičke metode (analiza, sinteza, apstrakcija, generalizacija, specijalizacija). • Sažeti historijski razvoj logike od antičke filozofije preko islamske tradicije do savremenih pristupa. • Identificirati logičke pogreške, sofizme i paralogizme. Vještine: • Primijeniti logička pravila u analizi i izvođenju zaključaka. • Analizirati argumente i prepoznati logičke pogreške u njima. • Demonstrirati izvođenje deduktivnih i induktivnih zaključaka u strukturiranom obliku. • Organizirati i koristiti logičke metode za sistematizaciju i dokazivanje informacija. Kompetencije: • Kritički procijeniti argumente i koristiti analitičko rasuđivanje u različitim intelektualnim i praktičnim kontekstima. • Formulirati strukturirane argumente i evaluirati postojeće dokaze. • Primijeniti logičko razmišljanje za rješavanje kompleksnih problema.

	Integrirati historijsko i teorijsko znanje logike u savremene filozofske i naučne diskurse.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	- Predavanje: 60 % - Vježbe: 20 % - Seminar 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Test pojmova I: 10% - Test pojmova II: 10 % - Polusestrialni test (pismeno): 30% - Završni test (pismeno i usmeno): 50%
Literatura:	Obavezna: 1. Aristotel, <i>Organon</i>, Kultura, Beograd, 1970. („Kategorije“, „I i II analitika“) 2. Ljubović, Amir, <i>Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku</i>, Orijentalni institut, Sarajevo, 1996. 3. Platon, <i>Dijalozi</i>, BIGZ, Beograd, 1970. 4. Bilješke s predavanja Dopunska: 1. Al-Farabi, <i>Knjiga o slovima (Kitab al-huruf)</i>, Demetra, Zagreb, 1999. 2. Al-Gazali, <i>Ispravno mjerilo (Al-Qistas al-mustaqim)</i>, Sanski most, 2005. 3. Cauman, Leigh S., <i>Uvod u logiku prvog reda</i>, Jesenski Turk, Zagreb, 2004. 4. Ibn Sina, <i>Knjiga naputaka i opasaka (Kitab al-išarat wa al-tanbihat)</i>, Demetra, Zagreb, 1999. 5. Ibrulj, Nijaz, <i>Filozofija logike</i>, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 1999. 6. Kuhn, Thomas, <i>Struktura znanstvenih revolucija</i>, Jesenski Turk, Zagreb, 2003. 7. Petrović, Gajo, <i>Logika</i>, Zavod za udžbenike, Beograd, 1998. 8. Porfirije, <i>Isagoge</i>, Moderna, Beograd, 1992. 9. Russel, <i>Filozofija logičkog atomizma</i>, IK Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci, 2007. 10. Walbridge, John, <i>God and logic in islam: the chalifate of reason</i>, Cambridge University Press, 2010. 11. Wittgenstein, <i>Filozofska istraživanja</i>, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 1998. 12. Wittgenstein, <i>Tractatus logico-philosophicus</i>, Logos, Sarajevo, 1987.

Šifra predmeta: INIM 1205	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa II		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4

Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 15 Predavanja 0 - Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Osposobiti studenta za samostalno predvođenje namaza u džematu (dnevni-namaz i teravih-namaz) ▪ Razviti organizacijske sposobnosti za organiziranje džemata i džematskih aktivnosti ▪ Usvojiti metodologiju rada sa mladima		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje sa predmetom, pravilima, zadacima i očekivanjima. 2. Utvrđivanje elementarnih imamsko-muallimskih znanja 3. Kultura ponašanja, oblačenja i govora imama-muallime 4. Socijalna inteligencija, razumijevanje različitih potreba i ambijenta u imamsko-muallimskom radu 5. Imamski poziv, društvena kohezija i izgradnja mira 6. Razvijanje organizacijskih vještina (upravljanje projektima, resursima i džematskim aktivnostima) 7. Inovativne ideje u radu sa mladima (analiza uspješnih programa rada sa mladima) 8. Priprema i analiza ramazanske prakse		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Student može samostalno predvoditi dnevne-namaze i teravih-namaz ▪ Student može samostalno organizirati džematske aktivnosti, programe, iftare i predavanja ▪ Poznae metodologiju rada sa mladima ▪ Prepoznaje različite društvene, kulturne i generacijske kontekste unutar džemata.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije		
Metode izvođenja nastave:	❖ Mentoriranje od strane iskusnih imama ili nastavnika koji će pružati podršku i voditi studente kroz proces učenja vođenja namaza i organizacije džematskih aktivnosti. ❖ Povratne informacije i evaluacija kako bi se poboljšale vještine vođenja namaza. ❖ Specifične radionice o upravljanju projektima usmjerene na organiziranje džematskih aktivnosti, s fokusom na planiranje, upravljanje resursima, komunikaciju i evaluaciju. ❖ <i>Brainstorming</i> sesije o inovativnim idejama za džematske aktivnosti koje mogu privući mlade i ojačati njihovu povezanost s džematom. ❖ Analiza studija slučaja uspješnih programa za mlade u islamskim zajednicama i primjena tih principa u stvarnim scenarijima. ❖ Radionice ❖ Gosti predavači ❖ Terenski rad 30; Ramazanska praksa 80		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%
	Ocjena praktičnog rada (izvedba terenskih zadataka i realizacija projektnih zadataka)	27	50

	Dnevnik prakse (e-dnevnik, refleksije, evidencije i izvještaji, analiza)	27	50
Literatura:	Obavezna: 1. Zuhdija Hasanović, "Savremeni identitet i imidž bh.imama", <i>Zbornik FIN-a</i>, br. 27, 2023. 2. Nedim Begović, „Fikhski propisi o teraviji i bajram-namazima”, <i>Takvim za 2011.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2010, str. 63-71. 3. Emir Džambegović, <i>Imidž Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2014. 4. <i>Plan i program za rad sa mladima</i>, Uprava za vjerske poslove Rijaseta Islamske zajednice u BiH Dopunska: 1. Zijada Rahimić, "Upravljanje ljudskim resursima" Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2010. 2. Danijel Goloman, <i>Socijalna inteligencija</i>, Geopoetika, 2009. 3. Fajgelj Stanislav, <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2007., str. 359-364 4. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000. 5. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Medresa Osman-ef. Redžović, Visoko, 2014. 6. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2003.		

Šifra predmeta: INKI 1203	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) III		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da se studenti upoznaju sa ajetima i hadisima koji govore o vrijednostima učenja Kur'ana; da teorijski i praktično usvoje pravila bontona prilikom učenja Kur'ana; da steknu osnovno znanje iz oblasti kiraetske nauke.		
Tematske jedinice:	1. Početne forme – definicije i vrste. 2. Sekta – funkcija, mjesto i način primjene. Pozicija elifa u pauzalnoj i kontekstualnoj formi. 3. Spojeno i rastavljeno hemze. 4. Ajeti i hadisi o vrijednosti učenja Kur'ana. 5. Adabi učenja Kur'ana. 6. Kiraetski termini i njihovo značenje. 7. Metodološka načela Hafsovog rivajeta 8. Rekapitulacija/test. 9. Pravopisne specifičnosti Hafsovog rivajeta 10. Uvod u nauku o kiraetima. 11. Težvidski aspekt kiraeta.		

	12. Lingvistički aspekt kiraeta. 13. Tefsirski aspekt kiraeta. 14. Savremene kiraetske teme. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Interpretirati i primijeniti pravila stajanja i počinjanja prilikom učenja Kur'ana (<i>el- waqf we el-ibtida'</i>), interpretirati terminologiju kiraetske discipline i različite aspekte kiraetskih razlika, demonstrirati učenje Kur'ana gledajući (300 stranica) i napamet (<i>hifz</i>) u obimu 10 stranica i druge pravilnom učenju Kur'ana samostalno podučavati.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe u grupama po 10 studenata, seminari, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Usmena provjera 70%
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezzerije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019., 2. Dževad Šošić, <i>Kiraeti u tefsiru El-Džami' li 'ahkam el-Kur'an</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2014. 3. Jahja b. Šeref en-Nevevi, <i>Adabi učenja Kur'ana</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1998. Dopunska: 1. Fadil Fazlić, <i>Mushaf Fadil-paše Šerifovića</i>, FIN, Sarajevo, 2004., od 105. – 185. str.

Šifra predmeta: INKI 1204	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) IV		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da se studenti upoznaju sa specifičnostima Veršovog rivajeta; da teorijski i praktično usvoje pravila učenja Kur'ana prema Veršovom rivajetu.		
Tematske jedinice:	1. Veršov rivajet - Uvod 2. Učenje <i>Besmele</i> i pravilo dužine na konsonantu <i>m</i> (<i>silet mim el-džem'</i>). 3. Osnovne i izvedene dužine u Veršovom rivajetu. 4. Izgovor <i>hemzeta</i> u Veršovom rivajetu; <i>tahkik</i>, <i>teshil</i>, <i>ibdal</i> i <i>nakl</i>. 5. Pravilo <i>ibdala</i> u jednoj riječi 6. Izgovor dva <i>hemzeta</i> u jednoj riječi 7. Izgovor <i>hemzeta</i> između dvije riječi 8. Rekapitulacija 9. <i>Nakl</i> – prenošenje vokala <i>s hemzeta</i> na prethodni harf. 10. <i>Idgam</i> u Veršovom rivajetu 11. Pravilo izgovora konsonanta <i>r</i> u Veršovom rivajetu 12. Pravilo izgovora konsonanta <i>l</i> u Veršovom rivajetu		

	13. <i>Imala</i> u Veršovom rivajetu 14. Ortografske i sintaksičke specifičnosti Veršovog rivajeta. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Interpretirati i primjeniti pravila učenja Kur'ana prema Veršovom rivajetu, demonstrirati učenje Kur'ana gledajući (kompletan Kur'an) i napamet (<i>hifz</i>) u obimu 20 stranica (<i>'Amme džuz</i>) i druge pravilnom učenju Kur'ana samostalno podučavati.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe u grupama po 10 studenata, seminari, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Usmena provjera 70%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 4. Dževad Šošić, <i>Tedžvidske osnove sedam kiraeta – komentar Šatibije</i> , FIN, Sarajevo, 2021. 5. Fadil Fazlić, <i>Komparacija između Hafsovog i Veršovog kiraeta</i> , El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2000. <i>Dopunska:</i> 1. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i> , FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Šifra predmeta: INIC 1215		Naziv predmeta: Historija Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I		Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni			Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast Islamska civilizacija			
Preduslov za upis:	-			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s najvažnijim društvenim, političkim, ekonomskim i i kulturnim sadržajima bosanske historije od najranijeg doba do danas. Predstaviti i kritički procijeniti najznačajnije historijske događaje, pitanja i promjene u historiji Bosne i Hercegovine.			
Tematske jedinice:	1. Prahistorija i antičko doba 2. Srednjovjekovna bosanska država 3. Crkva bosanska 4. „Prihvatanje islama“ 5. Bosna i i Hercegovina u okviru Osmanskog carstva 1463-1878: društvo, politika i ekonomija 6. Bosanske nemuslimanske zajednice u osmanskome dobu 7. Svakodnevni život u osmanskoj Bosni 8. Polusestremalni ispit 9. Nauka i pisana kultura u osmanskoj Bosni 10. Bosna u Austro-ugarskom razdoblju 1878-1918. 11. Bosna i Hercegovina od osnivanja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca do kraja Drugog svjetskog rata 1918-1945 12. Bosna i Hercegovina u socijalističkoj Jugoslaviji 1945-1990. 13. Stručna ekskurzija u Hercegovinu 14. Rat protiv Bosne i Hercegovine 1991-1995. 15. Bosna i Hercegovina u postdejtonskom razdoblju 1995-2025.			
Ishodi učenja:	Znanja: stjecanje temeljnih znanja o najznačajnijim historijskim događajima, pitanjima, ličnostima, i razdobljima u historiji Bosne i Hercegovine			

(kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	<i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih tema iz historije Bosne i Hercegovine <i>Kompetencije:</i> sposobnost opisivanja ključnih pitanja iz historije Bosne i Hercegovine i vođenja argumentirane rasprave o njima
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja i vježbe 70% 2. Posjeta znamenitostima 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi); 5%; - Zadaci sa asistenticom i studentsko putovanje: 25%; - Pismeni polusestrialni ispit: 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Pismeni završni ispit: 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica) Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Izbor tekstova po odluci Vijeća prije početka akademske godine. 2. Bilješke sa predavanja <i>Dodatna:</i> 1. Bejtić, Alija. "Lični i kućni komfor u Bosni i Hercegovini XVIII vijeka", <i>Jugoslavenski istorijski časopis</i> 3-4 (1974), str. 147-167. 2. <i>Bosansko muslimanske rasprave</i>, priredio Enes Karić, Sedam, 2003. 3. Hadžijahić, Muhamed i dr. <i>Islam i muslimani u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1977. 4. Filipović, O. Emir. <i>Bosansko kraljevstvo i Osmansko carstvo (1386-1463)</i>, Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, 2019. 5. Hoare, Marko Atilla. <i>Genocid i otpor u Hitlerovoj Bosni: partizani i četnici 1941.-1943.</i>, Sarajevo, 2023. 6. Imamović, Mustafa. <i>Historija Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1998. 7. Kamberović, Husnija. <i>Bosna i Hercegovina prema modernom društvu od 1945. do 1953</i>, Tešanj, 2000. 8. Karčić, Fikret. <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsburški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004. 9. Kursar, Vjeran. „Živjeti kršćanski pod turskim gospodstvom: Osmansko carstvo u djelima bosanskih franjevac 18. stoljeća“, <i>Zbornik radova sa znanstvenog skupa Matija Divković i kultura pisane riječi</i> II, 2017, str. 449-475. 10. Malcolm, Noel. <i>Bosna: kratka povijest</i>, prev. Zlatko Crnković, Buybook, Sarajevo, 2011. 11. Nakaš, Lejla. "Sveti duh Paraklet u bosanskom apokrifnom tekstu: prijepis arebicom iz 17. stoljeća", <i>Forum Bosnae</i>, 56 (2012), str. 129-148. 12. Nakaš, Lejla, <i>Bosanska ćirilična pisma</i>, <i>Forum Bosnae</i> 53-54 (2011). 11. Todd-Aščerić, Ines. "The Noble Traders: the Islamic Tradition of „Spiritual Chivalry“ (futuwwa) in Bosnian Trade-guilds (16th-19th Centuries)", <i>Muslim World</i>, 97/2 (2007), 159-173.

Šifra predmeta: INIC 1302		Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije do 1700.	
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30; Seminar: 15; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast Islamska civilizacija		
Preduslov za upis:	Nijedan.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prati se nastanak, razvoj i transmisija islamske kulture i civilizacije na različitim geografskim prostorima; daje se pregled glavnih kulturnih zona islama sa njihovim karakteristikama i ostvarenjima u različitim segmentima do 18. stoljeća. Posebno se prate kulturni među-uticaji, nastanak, glavne karakteristike i historijski razvoj osnovnih političkih, vojnih, pravosudnih, privrednih, obrazovnih i znanstvenih institucija u ovom razdoblju. Glavni ciljevi predmeta su studente upoznati s: 1) glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije do perioda kolonijalizma; 2) glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim civilizacijama, 3) uticajem historijskih procesa na razvoj islamske misli u naznačenom periodu.		
Tematske jedinice:	1. Uvod: Zašto je historija važna i faktori promjene 2. Vrijeme Hulefai rašidina i emevijski period 3. Islamska civilizacija 750-945. 4. Islamska civilizacija 945-1405. 5. Islam u Španiji i južnoj Italiji 6. Osmanska država 1300-1700. 7. Organizacija Osmanske države 8. Polusemestralni ispit 9. Islam u Iranu od 13-18. st. 10. Naučne institucije klasičnog doba islamske civilizacije 11. Islam u južnoj i jugoistočnoj Aziji prije kolonizacije 12. Islam u centralnoj Aziji i Rusiji 13. Islam u Kini 14. Islam u podsaharskoj Africi prije kolonizacije 15. Uspon Evrope i zaostajanje muslimanskog svijeta		
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: ● Prezentirati glavne teme iz oblasti studija islamske civilizacija, različita viđenja tih tema te kontinuiteta i promjena u islamskoj civilizaciji do 1700. godine; ● Raspravljati glavne podteme i argumente za različita stajališta po obrađenim temama; ● Stečena znanja primijeniti u razgovorima o islamskoj civilizaciji, njenoj prošlosti, stanju i perspektivama, te odnosima među civilizacijama i uticaju historijskih procesa na razvoj islamskog mišljenja.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije, 7. mentorski rad, 8. istraživanje, 9. Kvizovi. Redovni studenti obavezni su pohađati 80% nastave i 80% vježbi. Vanredni studenti obavezni su pohađati 80% instruktivne nastave organizirane za vanredne studente ili 25% ukupnog fonda nastave i vježbi za redovne studente.		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - Seminarski rad 20%; - Pismeni polusestremalni ispit 35%; - Pismeni Završni ispit 35%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova iz seminarskog rada i dva parcijalna ispita pojedinačno.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Historija islamske kulture i civilizacije 610-1700.</i>, ur. Ahmet Alibašić 2. Bilješke sa predavanja Dopunska literatura i materijali: 1. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 2. Dallal, Ahmad, <i>Islam, Science, and the Challenge of History</i>, Yale University Press, 2010. 3. Es-Sujuti, Dželaluddin, <i>Povijest halifa</i>, Sarajevo, Novi Kevser, 2003. 4. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 5. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor). 6. Ibn el-Arabi, Ebu Bekr, <i>Zaštita od nesreća</i>, Rožaje, Es-Sunne, b.g. 7. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 8. Dator, James A., John A. Sweeney, Aubrey M. Yee, <i>Mutative Media: Communication Technologies and Power Relations in the Past, Present, and Futures</i>, Springer, 2015, 133-139. 9. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 10. Türkiye Diyanet Vakfı, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017. 11. "Evliya Çelebi'nin İzinde: Bosna-Hersek'te Osmanlı Eserleri Projesi", https://www.evliyaninizindebosna.com/ 12. Alhambra: utvrda Andaluzije, https://www.dokutv.discoveryfilm.hr/hr/film/info/2517 13. Ahmed, Yakoob, <i>Why History Matters?</i>, Istanbul, Ketebe, 2025.

Šifra predmeta: INIM 1306	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa III		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezani		Ukupan broj kontakt sati: 125 Predavanja 0; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Osposobiti studenta za samostalno predvođenje džuma-namaza i bajram-namaza ▪ Samostalno držanje hutbe, poznavanje šerijatskih propisa o hutbi i osnovnih elemenata koje hutba sadrži ▪ Poznavanje različitih vrsta javnog nastupa i govora ▪ Upoznavanje sa praktičnim obavljanjem dženaza-namaza i običajima vezanim za dženaza-namaz		

	Poznavanje specifičnosti rada u džematima izvan Bosne i Hercegovine		
Tematske jedinice:	- Upoznavanje sa predmetom, pravilima, zadacima i očekivanjima. - Upoznavanje sa propisima i adabima džuma-namaza i bajram-namaza - Osnovni elementi sadržaja hutbe i vrste hutbe - Biti uspješan govornik (različite vrste javnog nastupa i govora) - Imamski poziv u vrijeme dezinformacija - Dženaza-namaz, propisi i običaji - Specifičnosti imamsko-muallimskog rada u džematima izvan Bosne i Hercegovine - Priprema i analiza ramazanske prakse		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	- Samostalno predvoditi džuma-namaz i bajram-namaz - Samostalno kazivati hutbu sa svim osnovnim elementima - Poznavati različite vrste javnog nastupa i govora i kvalitetno ih održati - Samostalno organizirati i predvoditi dženaza-namaz - Poznavati specifičnosti djelovanja u džematima izvan Bosne i Hercegovine		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije		
Metode izvođenja nastave:	- Detaljno učenje propisa i obreda džuma-namaza i bajram-namaza - Praktična obuka džuma-namaza i bajram-namaza - Obuka studenata u osnovnim elementima hutbe, uključujući arapski i bosanski tekst, sadržaj, stil govora - Praktične vježbe u kazivanju hutbe, sa supervizijom i povratnim informacijama kako bi se poboljšala vještina javnog govora. - Radionice koje pokrivaju različite vrste javnog nastupa i govora, uključujući predavanja, prezentacije, hutbe i javne govore u različitim kontekstima. - Obuka o propisima i postupcima dženaza-namaza, uključujući sve faze, dovu i posebne situacije koje mogu nastati tokom obavljanja dženaze. - Predavanja i diskusije o karakteristikama džemata izvan Bosne i Hercegovine, kao što su demografski profil zajednice, kulturne posebnosti, jezične varijante i izazovi s kojima se zajednica suočava. - Analiza organizacijskih struktura i pravnih okvira koji utječu na džemate u dijaspori. - Gosti predavači - Terenski rad 30; Ramazanska praksa 80		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%
	Ocjena praktičnog rada (izvedba terenskih zadataka i realizacija projektnih zadataka)	27	50
	Dnevnik prakse (e-dnevnik, refleksije, evidencije i izvještaji, analiza)	27	50
Literatura:	Obavezna: Nedim Begović, „Fikhski propisi o teraviji i bajram-namazima”, <i>Takvim za 2011.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2010, str. 63-71		

	- Nedim Begović, “Šerijatski aspekti džuma-namaza”, <i>Takvim za 2008.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2007., str. 93-108. <i>Pravilno i pogrešno u javnom nastupu</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo 2013. <i>Priručnik za hatibe</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo, 2017. - Senad Kusur, “Stanje i izazovi džemata u dijaspori”, <i>Bilten br. 5</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2024, str. 24-27. Dopunska: - Fajgelj Stanislav, <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2007, str. 359-364 <i>Pravilnik o organizaciji Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i u dijaspori</i>, 2017. <i>Uputstvo o načinu postupanja nadležnih organa Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u slučajevima teške bolesti i smrti nosilaca vjerskog autoriteta</i>, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, 2022. - Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2003. - Džemal Salihspahić, <i>Imam</i>, Medresa Osman-ef. Redžović, Visoko, 2014. - Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000.
--	--

Šifra predmeta: INIM 1311		Naziv predmeta: Islamska komunikativna teologija	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis	-		
Cilj (ciljevi) predmeta	1. Upoznati studente s temeljnim pojmovima komunikologije i njihovom primjenom u teološkom i vjerskom kontekstu. 2. Osposobiti studente da razumiju Kur'an i sunnet kao izvore komunikacijskih principa, posebno u javnom govoru i međuljudskoj komunikaciji. 3. Razviti kod studenata etičku svijest o odgovornosti govora i komunikacije u ličnom, institucionalnom i društvenom prostoru. 4. Unaprijediti praktične komunikacijske vještine potrebne za imamsko-muallimski rad (hutba, vaz, pedagoška i dušebrižnička komunikacija). 5. Pripremiti studente za savremene komunikacijske izazove: mediji, digitalni prostor, pluralno društvo, konflikti i krizne situacije.		
Tematske jedinice	1. Uvod u komunikativnu teologiju: pojam i cilj komunikativne teologije, komunikacija kao odgovornost (emanet), razlika između informisanja, odgoja i savjetovanja (<i>nasihat</i>) 2. Stilovi kur'anskog govora: naredba, savjet, opomena, dijalog, argument		

	3. Poslanikova, s.a.v.s., komunikacija: naredba, savjet, opomena, dijalog, argument 4. Izabir teme i svrhe obraćanja, analiza slušateljstva, načini organizacije materijala i argumentacija u obraćanju. 5. Struktura hutbe i vaza: početak i kraj izlaganja, središnji dio, planiranje izlaganja, poruka, jezik obraćanja. 6. Šerijatski aspekti hutbe 7. Rekapitulacija/ test 8. Polusemestralni ispit 9. Kritičko bavljenje hutbom i vazom. Primjeri pozitivnih i negativnih praksi. 10. Javna komunikacija: vrste javnog nastupa, forme TV nastupa, rad s tremom. 11. Vještina prezentiranja i odlike dobre prezentacije 12. Neverbalna komunikacija: govor tijela, gestovi, mimika, ton, brzina, pauze. 13. Digitalna teološka komunikacija: komunikacija u online prostoru, etika i odgovornost u digitalnom govoru, društvene mreže. 14. Komunikacija u džematu: uloge, očekivanja, nesporazumi, prevencija konflikata. 15. Dušebrižnička komunikacija: razgovor sa čovjekom u krizi, komunikacija u žalosti, depresiji, bračnim problemima.
Ishodi učenja	Znanje: Student razumije osnovne pojmove komunikologije i njihovu primjenu u vjerskom kontekstu. Poznaje komunikacijske principe Kur'ana i sunneta te temeljne etičke norme islamskog govora. Vještine: Student je sposoban pripremiti i izvesti jasan i strukturiran javni govor (hutbu/vaz) te primijeniti osnovne pedagoške i dušebrižničke metode komunikacije. U stanju je oblikovati odgovornu komunikacijsku poruku za savremene medije i digitalni prostor. Kompetencije: Student razvija etički odgovoran komunikacijski pristup u radu imama, hatiba i muallima. Osposobljen je da prepozna komunikacijske izazove, konstruktivno reagira u konfliktima situacijama.
Cilj održivog razvoja (SDG)	SDG3 – Zdravlje i blagostanje SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave	Nastava se izvodi kroz predavanja i interaktivni rad sa studentima. Koriste se analiza odabranih kur'anskih i hadiskih tekstova, kao i stručne literature iz komunikologije. Poseban naglasak stavlja se na analizu predavanja, hutbi i drugih oblika javnog obraćanja, kroz primjere iz prakse. Studenti rade praktične vježbe javnog nastupa i govora (predavanja, prezentacije, hutbe i javni govori u različitim kontekstima) u grupama od 15 studenata.

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene			
	Obaveza:	Uspješno savladanje 55%	Ukupno 100%
	Praktični zadaci: Hutba, predavanje, javni nastup	16,5	30
	Parcijalni ispit	16,5	30
	Završni ispit (pismeni/usmeni)	22	40
Literatura:	Obavezna:		
	1. <i>Hatabet, vaz i retorika</i> (hrestomatija) priredili: Džemal Latić, Kenan Musić. <i>Hrestomatija</i>. Sarajevo: Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2007; 2. <i>Pravilno i pogrešno u javnom nastupu</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo 2013. 3. <i>Priručnik za hatibe</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo, 2017.		
	Dopunska:		
	1. Begović, Nedim, "Šerijatski aspekti džuma-namaza", <i>Takvim za 2008.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2007., str. 93-108. 2. Fejzić, Fahira: <i>Uvod u teoriju informacija</i>, Sarajevo, Promocult, 2007. 3. Fejzić, Fahira: <i>Medijska globalizacija svijeta</i>, Sarajevo, Promocult, 2004. 4. Lucas, Stephen, <i>The Art of Public speaking</i>, McGraw international edition, New York, 2001. 5. Musić, Kenan, <i>Poslanikova komunikacija</i>, Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu i IC El-Kalem, Sarajevo, 2020. 6. Nikolić, Gojko, <i>Kako postati vrstan predavač</i>, Nakladnik, Zagreb, 2001. 7. Pease, Allani Pease, Barbara, <i>Definitivni vodič kroz govor tela</i>, Nova knjiga, Crna Gora, 2013. 8. Trejsi, Brajan, <i>Moć govora</i>, FINESA, Beograd, 2008.		

Šifra predmeta: INIC 1303	Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije nakon 1700.		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni predmet		Ukupan broj sati: 60 (30P + 15S + 15V)	
Odgovorni nastavnik i asistentica	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast Islamska civilizacija		
Preduslov za upis:	Nijedan		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prate se procesi slabljenja islamske civilizacije, kolonizacije i dekolonizacije. Posebna pažnja posvećena je misliocima i pokretima obnove, susretu sa zapadno-evropskom civilizacijom i odgovorima na nju, te problemima i mogućnostima islamskog svijeta danas. Pitanja kontinuiteta i promjene u institucijama islamske civilizacije su		

	centralna na ovom predmetu. Glavni ciljevi predmeta su studente upoznati s: 1) glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije za vrijeme i nakon kolonijalizma; 2) glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim civilizacijama s posebnim osvrtom na Balkan, 3) uticajem historijskih procesa na razvoj islamske misli u naznačenom periodu.
Tematske jedinice:	1. Naučno-tehnološko zaostajanje muslimanskih društava 2. Evropska kolonizacija muslimanskog svijeta 3. Osmanska država 1700-1922. 4. Reformski pokreti u muslimanskom svijetu 1700-1920. 5. Industrija, ustavi i nacionalizam u muslimanskim zemljama 6. Uspon sekularnih modernista 7. Kriza modernosti i povratak islama na javnu scenu muslimanskih društava 8. Polusestrialni ispit 9. Dekolonizacija i kolonijalno naslijeđe 10. Trendovi u savremenoj islamskoj misli nakon ukidanja hilafeta 11. Arapsko proljeće i reakcije uleme 12. Arapsko proljeće i reakcije muslimanskih intelektualaca 13. Kako razumijevati historiju muslimana Balkana u 20. stoljeću 14. Islamska kultura na Balkanu 15. Balkanska stručna ekskurzija
Ishodi učenja:	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: • prezentirati najznačajnije događaje, procese, institucije i ličnosti islamske civilizacije te kontinuiteta i promjene u islamskoj civilizaciji od 1700. god. do danas; • kritički promišljati ključne teme historije islamske civilizacije iz više perspektiva; • otkrivati veze među civilizacijama, uzroke slabljenja muslimanskih država, te uticaj historijskih procesa na razvoj islamskog mišljenja.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije, 7. mentorski rad, 8. istraživanje, 9. kvizovi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - Zadaci vezani za dodatnu literaturu sa asistenticom (za vanredne studente, esej na temu odobrenu od nastavnika) 20%; - Pismeni polusestrialni ispit 35%; - Pismeni završni ispit 35%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Historija islamske civilizacije nakon 1700.</i>, ur. Ahmet Alibašić, 2026. 2. Bilješke sa predavanja

	3. Ben White, <i>Izraelski aparthejd: Vodič za početnike</i>, Sarajevo, Centar za balkanske i bliskoistočne studije, 2017, 26-186. Dopunska: 4. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 5. Dallal, Ahmad, <i>Islam, Science, and the Challenge of History</i>, Yale University Press, 2010. 6. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 7. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor). 8. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 9. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 10. Norris, H. T., <i>Islam in the Balkans: Religion and Society Between Europe and the Arab World</i>, University of South Caroline Press, 1993. 11. Papa Franjo, Pismo o obnovi proučavanja crkvene povijesti, https://fratellanza.net/pismo-svetoga-oca-o-obnovi-proucavanja-crkvene-povijesti/ 12. Türkiye Diyanet Vakfı, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017. 13. Živojinović, Dragoljub R., <i>Uspon Evrope (1450-1789)</i>, Matica srpska, 1985.
--	---

Šifra predmeta: INIC 1316		Naziv predmeta: Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 15; Seminari: 15; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast Islamska civilizacija		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predstaviti i kritički procijeniti najznačajnije historijske događaje, pitanja i promjene u historiji Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini od osmanskog perioda do danas. Izložiti ustrojstvo Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i najvažnije procese i aspekte u njenom djelovanju.		
Tematske jedinice:	1. Legitimiranje islamskog vjerskog autoriteta: imamet, hilafet, šura, bej'at 2. Organizacija islamskih vjerskih poslova i uleme u osmanskoj Bosni (ilmijja, šejhul-islam, ifta', kada') 3. Islamska zajednica u BiH u razdoblju 1878.-1945. 4. Islamska zajednica u BiH u socijalističkoj Jugoslaviji 1945-1992. 5. Islamska zajednica u BiH u odbrambeno-oslobodilačkom ratu 1992-1995. 6. Islamska zajednica u BiH od 1995. do danas 7. Pravni položaj Islamske zajednice u Državi BiH 8. Polusestrialni test 9. Misija i ustrojstvo Islamske zajednice u BiH: Sabor Islamske zajednice, Reisul-ulema, Vijeće muftija, Rijaset, Ustavni sud 10. Ustrojstvo Islamske zajednice u BiH: mešihati, muftijstva, medžlisi, džemati, članovi i pripadnici 11. Pravni i institucionalni položaj islamskih zajednica Bošnjaka u dijaspori u odnosu na IZ BiH		

	12. Stručna ekskurzija u Bosansku Krajinu 13. Izborni proces u Islamskoj zajednici u BiH 14. Ustanove Islamske zajednice u BiH 15. Imovina i prihodi Islamske zajednice u BiH
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Nakon uspješno završenog predmeta student/ica će biti u stanju da: 1. Identificira i opiše najznačajnije historijske događaje, procese, ličnosti i razdoblja u razvoju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini (IZ BiH) od osmanskog perioda do savremenog doba; 2. Objasni osnovne elemente ustavne i organizacione strukture Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, uključujući nadležnosti njenih organa i ustanova; 3. Analizira i kritički vrednuje ključna pitanja i promjene u historiji i djelovanju IZ BiH u odnosu na širi društveno-politički kontekst; 4. Primijeni stečena znanja o normativnom okviru, procedurama i institucionalnim odnosima u praktičnim situacijama unutar IZ BiH; 5. Demonstrira sposobnost odgovornog i učinkovitog djelovanja u okviru IZ BiH, uz poštivanje prava i obaveza njenih članova te važećih normativnih procedura. 6. Objasni strukturu i izvore imovine, prihode i izvore prihoda, te način trošenja i raspolaganja sredstvima IZ u BiH
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Posjeta organima i ustanovama Islamske zajednice 20% 3. Gostovanja stručnjaka iz prakse 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi); 10%; - Zadaci sa asistenticom i studentsko putovanje: 20%; - Pismeni polusestrialni ispit: 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Pismeni završni ispit: 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica) Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Islamska zajednica u BiH</i>, ur. Asim Zubčević i Ahmet Alibašić, 2025. 2. Bilješke sa predavanja Dopunska: 1. Duranović, Amir, <i>Islamska zajednica u jugoslavenskom socijalizmu</i>, 2021. 2. Durmišević, Enes, <i>Uspostava i pravni položaj Rijasetu u Bosni i Hercegovini 1882-1899</i>, Magistrat, Sarajevo, 2002. 3. Hasanbegović, Zlatko, <i>Muslimani u Zagrebu 1878.–1945. Doba utemeljenja</i>, MIZ u Zagrebu i Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2007. 4. Imamović, Mustafa, <i>Historija Bošnjaka</i>, Bošnjačka zajednica kulture Preporod, Sarajevo, 1998. 5. <i>Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini: monografija</i>, Sarajevo: Udruženje ilmijske, 2013. 6. Jahić, Adnan, <i>Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini za vrijeme monarhističke Jugoslavije (1918-1941)</i>, MIZ Zagreb i drugi, 2010. 7. Karčić, Fikret, <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsburški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004. 8. Kramer, Gudrun et al. (ur.), <i>Encyclopedia of Islam Three</i>, Brill, 2007-danas. 9. Malcolm, Noel, <i>Bosna: kratka povijest</i>, Sarajevo, 2001.

	10. Nakičević, Omer, <i>Historijski razvoj institucije Rijaset</i> , Sarajevo, Rijaset IZuBiH, 1996. 11. Salkić, Muhamed, <i>Ustavi Islamske zajednice</i> , El-kalem, 2001. 12. Sultanović, Adis, <i>Bosanskohercegovački imami u vrijeme komunizma</i> , El-Kalem, 2021. 13. Turkiye Diyanet Vakfi, <i>Institucije islamske civilizacije</i> , Sarajevo, CNS, 2017. 14. Ustav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini (službeni prečišćeni tekst), 2014.
--	---

Šifra predmeta: INOP 1318		Naziv predmeta: Država i pravo	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 3
Status: Obavezni predmet		Ukupan broj sati: 30 (30P + 0S + 0V)	
Odgovorni nastavnik i asistentica	Akademska osoblje izabrano na relevantnu naučnu oblast.		
Preduslov za upis:	Nijedan		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Država i pravo je temeljni predmet koji studente uvodi u ključne pojmove, teorije i institucije savremene države i pravnog poretka. Predmet ispituje kako se politička vlast uspostavlja, legitimira, provodi i ograničava putem prava. Posebna pažnja posvećena je historijskom razvoju države, nastanku suvereniteta i ustavnosti, vladavini prava, podjeli vlasti, pravima i državljanstvu, kao i odnosu prava s demokratijom, religijom i sigurnošću. Kroz teorijsku analizu i komparativne primjere studenti stječu osnovne analitičke alate za razumijevanje državnih institucija i pravnih okvira u savremenim društvima. Ciljevi predmeta su: • Upoznavanje studenata s osnovnim pojmovima države i prava • Razvijanje sposobnosti analize političke vlasti kroz pravne okvire • Upoznavanje s klasičnim i savremenim teorijama države • Jačanje kritičkog mišljenja o legitimnosti, moći, pravima i upravljanju • Omogućavanje povezivanja pravne teorije s praktičnim institucionalnim primjerima		
Tematske jedinice:	1. Osnovni pojmovi: država, pravo, moć i legitimnost 2. Nastanak države: rani politički poretki, običajno pravo, suverenitet i teritorijalnost moderne države 3. Teorije društvenog ugovora i politička obaveza: evropske i islamske perspektive 4. Pravo, moral i pravda: prirodno pravo, pravni pozitivizam, moralna kritika prava 5. Vladavina prava i ustavnost: ustavna supremacija, zakonitost, pravna sigurnost 6. Podjela vlasti i državne institucije: zakonodavna, izvršna i sudska vlast 7. Država, prava i državljanstvo: ljudska prava, državljanstvo, jednakost, manjine 8. Polusestrialni ispit 9. Demokratija, predstavljanje i pravo: izbori, političko učešće, zakonodavni proces		

	10. Država, pravo i religija: modeli odnosa politike i vjere, države i vjerskih zajednica 11. Državna moć, sigurnost i vanredno pravo: policijska ovlaštenja, vanredno stanje 12. Globalizacija i budućnost države: međunarodno pravo, kako nastaju države, nadnacionalno upravljanje 13. Ustavni poredak i politički sistem BiH: državni nivo 14. Ustavni poredak i politički sistem BiH: sub-državni nivo 15. Ustavni poredak i politički sistem BiH: predstavljanje i izborni proces
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka predmeta student će biti u stanju da: • Definira i objasni ključne pojmove vezane za državu, pravo, suverenitet i vlast • Uporedi glavne teorijske pristupe državi i pravnom poretku • Analizira ustavne i političke sisteme savremenih država • Procijeni ulogu prava u legitimiranju i ograničavanju političke vlasti • Primijeni teorijske koncepte na savremena pravna i politička pitanja • Demonstrira osnovne akademske vještine u pravno-političkoj analizi, argumentaciji i pisanju
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije, 7. mentorski rad, 8. istraživanje, 9. kvizovi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - Zadaci sa asistenticom 20%; - Pismeni polusestrialni ispit 35%; - Pismeni završni ispit 35%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Hrestomatija „Država i pravo“ po odluci Vijeća prije početka akademske godine. 2. Bilješke sa predavanja <i>Dopunska:</i> 1. Heywood, Andrew, <i>Politika</i>, Zagreb, Mate, 2019. 2. Ozer, Atila, <i>Država: uvod, izbor tekstova, komentari, podsjetnik</i>, Rabic, 2003. 3. Perić, Berislav, <i>Država i pravni sustav</i>, Informator, Zagreb 1994. 4. Sadiković, Ćazim, <i>Politički sistem</i>, Pravni fakultet u Sarajevu, 2000. 5. Vrbanić, Duško, <i>Državo i pravo</i>, Golden marketing, Zagreb, 2003. 6. Hejvud, Endru, <i>Politika</i>, Clio 2004. 7. Rouvillois, Frédéric, <i>Pravo: uvod, izbor tekstova, komentari, podsjetnik</i>, Rabic. 8. Muhić, Fuad, <i>Teorija države i prava</i>, Magistrat, 1999. 9. Riccardo, Guastini, <i>Sintaksa prava</i>, Naklada Breza, Zagreb, 2016. 10. Lukić, Radomir i Budimir Košutić, <i>Uvod u pravo</i>, “Službeni list SRJ Beograd”, 1999. 11. Visković, Nikola, <i>Država i pravo</i>, Univerzitetska knjiga, Sarajevo,

	1996. 12. Vasić, Radmila, Miodrag Jovanović i Goran Dajović, <i>Uvod u pravo</i> , Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu i Dosije studio, 2014.
--	---

Šifra predmeta: INIF 1418		Naziv predmeta: Moderna islamska filozofija	
Ciklus: I	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima za cilj uvesti studente u konceptualne okvire modernih islamskih mislilaca i reformističkih tradicija, s naglaskom na kritičku analizu ključnih problema islamske filozofije, vjerskog modernizma, idžtihada i taqlida, hermeneutičkih i semiotičkih pristupa, te dijaloga između islama i Zapada kroz prizmu orijentalizma i postkolonijalnih perspektiva. Studenti se osposobljavaju za refleksivno čitanje, tumačenje i komparaciju tekstova modernog muslimanskog mišljenja, istovremeno razvijajući sposobnost kritičkog prosuđivanja i integriranja filozofskih, historijskih i društvenih konteksta u analizi islamske intelektualne tradicije modernog doba.		
Tematske jedinice:	1. Islamska filozofija u modernom dobu 2. Mnogostruka moderna značenja islama 3. Islam i povijest; pojam modernosti 4. Kriza i reforma 5. <i>Al-Nahda</i>: projekat arapskog prosvjetiteljstva 6. Vjerski modernizam; idžtiħad i taqlid; Muhammed Abduhu i princip idžtihada 7. Istaknuti autori u <i>Al-Nahdi</i>: Al-Tahtawi, Qasim Amin, ‘Ali ‘Abd al-Raziq, Taha Husayn 8. Polusemestralni ispit 9. Metafizika hudija: filozofija sopstva u djelu Muhammeda Iqbala 10. Islam i Zapad: Evropa i islam 11. Islam i Zapad: orijentalizam 12. Islam i Zapad: postkolonijalna perspektiva 13. Islam u mišljenju Alije Izetbegovića 14. Moderna šijska misao 15. Završna provjera znanja		
Ishodi učenja:	Znanje: • Propoznati ključne pojmove i autore moderne islamske filozofije. • Objasniti osnovne principe modernosti i reformi u islamu; • Razumjeti različite perspektive u odnosu islam i Zapad (orijentalizam, postkolonijalizam). Vještine: • Analizirati stavove mislilaca <i>Al-Nahde</i> i reforme u modernom dobu.		

	- Komparirati filozofske i povijesne perspektive o modernosti i tradiciji u islamu. Kompetencije: - Kritički vrednovati debate o modernosti i reformi u islamskom kontekstu. - Formulirati vlastite argumente o ulozi tradicije i modernosti u islamu. - Samostalno istraživati i prezentirati zaključke o islamskoj misli u modernom dobu.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	- Predavanje: 60 % (predavanje, čitanje, interpretiranje i kritičko valoriziranje djela i tekstova) - Vježbe: 40 % (prezentacije, prikazi i izlaganja djela i tekstova iz proširene literature)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Kolokvij (usmeno): 20 % I polusestrialni test (pismeno): 30% Završni test (pismena i usmena provjera znanja): 50 %
Literatura:	Obavezna: - Kadić, Samedin, <i>Islam i savremenost: Moderno muslimansko mišljenje</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2024. (str. 9-315) Dopunska: - Abduhu, Muhammed, <i>Risala at-Tawhid</i>, Dar al-Hilal, 1980. - Corbin, Hanry, <i>Islam u Iranu: duhovni i filozofski obziri</i>, Bemust, Sarajevo, 2001. - Džait, Hišam, <i>Evropa i islam</i>, Starješinstvo Islamske zajednice BiH, Hrvatske i Slovenije, 1985. - Garaudy, Roger, <i>Živi islam</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1990. - Ikbal, Muhammed, <i>Obnova vjerske misli u islamu</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2000. - Inajet, Hamid, <i>Moderna islamska politička misao</i>, Rabic, 2005. - Izetbegović, Alija, <i>Islam između istoka i zapada</i>, OKO, Sarajevo, 2005. - Izetbegović, Alija, <i>Islamska deklaracija</i>, Bosna, 1990. - Medeb, Abdulvehab, <i>Zloupotreba islama</i>, Rabic, 2003. - Ramadan, Tariq, <i>Radikalna reforma</i>, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2016. - Said, Edward, <i>Krivotvorenje islama</i>, V.B.Z., 2003. - Said, Edward, <i>Orijentalizam</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1999.

Šifra predmeta: INRP 1434	Naziv predmeta: Didaktika s Metodikom vjerske nastave		
Ciklus: I	Godina: IV	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 5 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe: 30	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		

Preduslov za upis:	-	
Ciljevi predmeta:	▪ Upoznati i razumijevati temeljna područja didaktike. ▪ Upoznati i osposobiti studente sa savremenim teorijskim i praktičnim dostignućima metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Razrada savremenih nastavnih metoda i strategija učenja u vjerskoj nastavi. ▪ Razumijevati i primijeniti temeljna nastavna umijeća u vjerskoj nastavi. ▪ Osposobiti studente za planiranje, izvođenje i valoriziranje vjerske nastave.	
Tematske jedinice:	1. Teorijska polazišta i terminologija didaktike. Predmet i zadaci didaktike. Razvojni put didaktičke misli. 2. Didaktički principi i pravila (određenje, klasifikacija, povezanost); Didaktički sistemi (definiranje, značaj i klasifikacija). 3. Specifičnosti i principi metodike vjerske nastave. Metode podsticanja i vođenja aktivnosti učenika u vjerskoj nastavi. 4. Konstruktivno usklađivanje u sistemu nastave (ishodi/ciljevi učenja, nastavne aktivnosti, evaluacija) i implementiranje obrazovnih taksonomija u kreiranju vjerske nastave. 5. Oblici nastave i tipovi nastavnih sati. 6. Nastavne metode u vjerskoj nastavi. 7. Oblici nastavnog rada. 8. Provjera znanja studenata (izrada nastavnih priprema). 9. Nastavna sredstva i pomagala u vjerskoj nastavi. 10. Planiranje i priprema nastavnog sata (osnovne teorijske postavke). 11. Artikulacija/izvedba, vođenje i tok nastavnog sata i kreiranje razrednog ugođaja. 12. Disciplina/održanje učeničke pažnje na nastavnom satu. 13. Ocjenjivanje učeničkog napretka (osnovne teorijske postavke). 14. Hospitacije časova, sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje. 15. Završna provjera znanja studenata (pismeni i usmeni ispit).	
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Usvojiti temeljna područja didaktike i didaktičko-metodičke zakonitosti vjerske nastave. ▪ Analizirati savremena teorijska i praktična dostignuća metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Analizirati i primijeniti određene nastavne metode, oblike rada, sredstava i pomagala u vjerskoj nastavi. ▪ Interpretirati temeljna nastavna umijeća. ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja školskog ili mektepskog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju muallima u mektebu ili nastavnika u školi). ▪ Planirati i izvesti časove vjerske nastave uz korištenje osnovnih saznanja o didaktičko-metodičkoj kreaciji časa.	
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 5: Rodna ravnopravnost ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva	
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata (pripreme, diskusije, rješavanje zadataka na vježbama).	5,5	10
	Hospitacija časova vjerske nastave i izrada dnevnika metodičke prakse.	5,5	10
	Izrada dvije nastavne pripreme (individualne) i izvedba dva časa u okviru metodičke prakse.	16,5	30
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	27,5	50
Literatura:	Obavezna: 1. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. (str. 37–68.) 2. Čatić, R. i Pehlić, I. (2004). <i>Metodika nastave islamske vjeronauke</i>. Islamska pedagoška akademija, Zenica. (str. 31–69.) 3. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. CNS, Sarajevo. (str. 11–31; 75–86.) 4. Sijamhodžić-Nadarević, D. (2019). „Aktivno učenje i metode aktivnog učenja u visokoškolskoj nastavi“. <i>Zbornik radova Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu</i>, br. 23. (str. 221–244.) 5. Sijamhodžić-Nadarević, D. i Šeko, M. (2025). <i>Odgoj djece predškolske dobi: islamske i opće pedagoške perspektive</i>. Ilum, Bužim. (str. 129–176.) 6. Slatina, M. (1998). <i>Nastavni metod</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. (str. 69–134; 154–172; 229–267; 271–301.) Dopunska: 1. Andrilović, V. (2001). <i>Samostalno učenje</i>. Jastrebarsko, Naklada Slap, Zagreb. 2. Bežen, A. (2008). <i>Metodika znanost o poučavanju nastavnog predmeta</i>. Učiteljski fakultet, Zagreb. 3. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. 4. Bratanić, M. (1997). <i>Susreti u nastavi – mikropedagoški pristup</i>. Školska knjiga, Zagreb. 5. Bunčić, K., Ivković, I. i ostali (1994). <i>Igrom do sebe – 102 igre za rad u grupi</i>. Alinea, Zagreb. 6. Camović, Dž. i Bećirović-Karabegović, J. (2024). <i>Reggio pristup – inspiracija za unapređenje odgojno-obrazovne prakse u vrtiću</i>. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo. 7. Cowley, S. (2006). <i>Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehnike i ideje</i>. Školska knjiga, Zagreb. 8. <i>Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje</i> (2016). Forum za slobodu govora, Zagreb. 9. Hasanović, B. (2023). <i>Učenje na biografijama uзорitih osoba kao didaktički metod u islamskom odgoju mladih: primjena na izabranim biografijama</i>. (magistarski rad, neobjavljen, biblioteka FIN-a, mentor: prof. dr. Dina Sijamhodžić-Nadarević). UNSA – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 10. Jensen, E. (2003). <i>Super nastava</i>. Educa, Zagreb.		

	11. Jurčić, M. (2012). <i>Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja</i> . Recedo, Zagreb. 12. Kadić, E. (2021). <i>Projektna nastava kao kreativni model u nastavi islamske vjeronauke</i> (magistarski rad, neobjavljen, biblioteka FIN-a, mentor: prof. dr. Dina Sijamhodžić-Nadarević). UNSA – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 13. Kelly, M. (2004). <i>The Everything New Teacher Book: Increase Your Confidence, Connect with Your Students, and Deal with the Unexpected</i> . Adams Media Corporation, MA, USA. 14. Kuburić, Z. i Dačić, S. (2004). <i>Metodika Verske nastave</i> . CEIR, Novi Sad, Čigoja štampa, Beograd. 15. Marzano, Robert J., Pickering, Debra J. i Pollock, Jane E. (2006). <i>Nastavne strategije. Kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i> . Educa, Zagreb. 16. Matijević, M. (2004). <i>Ocjenjivanje u osnovnoj školi</i> . Tipex, Zagreb. 17. Matte, W. (2007). <i>Nastavne metode. 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike</i> . Naklada Ljevak, Zagreb. 18. Memić, A. (2023). <i>Korištenje savremene tehnologije u mektepskoj nastavi na području Islamske zajednice Bošnjaka Sjeverne Amerike</i> (magistarski rad, neobjavljen, biblioteka FIN-a, mentori: prof. dr. Karić-Camović, Dž. i Sijamhodžić-Nadarević, D). UNSA – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 19. Meyer, H. (2002). <i>Didaktika razredne kvae – Rasprave o didaktici, metodici i razvoju škole</i> . Educa, Zagreb. 20. Meyer, H. (2005). <i>Što je dobra nastava?</i> Erudita, Zagreb. 21. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i> . CNS, Sarajevo. 22. Poljak, V. (1990). <i>Didaktika</i> . Školska knjiga, Zagreb. 23. Pranjić, M. (1997). <i>Metodika vjeronaučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli</i> . Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 24. Pušina, A. (2020). <i>Navođenje na kreativnost: psihologijski fundamenti</i> . UNSA Filozofski fakultet, Sarajevo. 25. Silberman, M. (1996). <i>Active Learning: 101 Strategies To Teach Any Subject</i> . Pearson. 26. Stevanović, M. (2000). <i>Modeli kreativne nastave</i> . R&S, Tuzla. 27. Terhart, E. (2001). <i>Metode poučavanja i učenja</i> . Educa, Zagreb. 28. Vrgoč, H. (ur.) (2002). <i>Praćenje i ocjenjivanje školskog uspjeha</i> . HPKZ, Zagreb.
--	---

Šifra predmeta: INIF 1421	Naziv predmeta: Savremena islamska filozofija		
Ciklus: I	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima za cilj upoznati studente s djelima i konceptualnim okvirima istaknutih savremenih islamskih mislilaca, pružiti temeljno razumijevanje ključnih problema i metoda savremene islamske filozofije, uključujući hermeneutičke, kritičke i semiotičke pristupe, kurʼansku interpretaciju i feminističke perspektive, te razviti sposobnost samostalne analize, kritičkog		

	prosudiivanja i komparativne interpretacije filozofskih tekstova islamske tradicije u širem naučnom i intelektualnom kontekstu.
Tematske jedinice:	1. Tradicionalna škola i koncept perenijalne filozofije 2. S. H. Nasr i pojam primordijalne tradicije 3. Mohammad Arkoun i dekonstrukcija “islamskog uma” 4. Al-Jabiri i arheologija arapsko-islamskog znanja 5. Religija i znanje u teoriji Abdulkerima Sorousha 6. Fazlur Rahman i kur’anska aksiologija 7. Taha ‘Abdurrahman: “Al-i‘timani” paradigma i kritika modernosti 8. Polusemestralni test 9. Problem razumijevanja u savremenom muslimanskom mišljenju 10. Hasan Hanafi i fenomenološku hermeneutiku tradicije 11. Nasr Hamid Abu Zayd i semiotika Kur’ana 12. Feministička čitanja Kur’ana 13. Talal Asad: antropologija religije i kritika sekularizma 14. Rekapitulacija gradiva i ovjera prisustva 15. Završna provjera znanja
Ishodi učenja:	Znanje: • Razumjeti ključne ideje i djela savremenih islamskih mislilaca, uključujući S. H. Nasra, Mohammad Arkouna, Al-Jabirija, Abdulkerima Sorousha, Fazlura Rahmana, Tahu ‘Abdurrahmana, Hasana Hanafija, Nasr Hamid Abu Zayda i Talala Asada. • Prepoznati temeljna pitanja savremene islamske filozofije, uključujući odnos tradicije i modernosti, hermeneutičke i semiotičke pristupe, kur’ansku interpretaciju i feminističke perspektive. • Objasniti kritičke teorijske pravce i pristupe koji oblikuju savremenu islamsku filozofiju. Vještine: • Samostalno čitati i analizirati tekstove savremene islamske filozofije. • Kritički interpretirati, komparirati i primijeniti hermeneutičku analizu filozofskih tekstova. • Aplicirati konceptualne okvire za rješavanje problema i analiziranje pitanja tradicije, modernosti i kur’anske hermeneutike. Kompetencije: • Integrirati znanja iz savremene islamske filozofije s općom filozofijom, društvenim naukama i drugim akademskim disciplinama. • Primjenjivati teorijska saznanja u akademskom, društvenom i profesionalnom kontekstu uz etičku i kritičku refleksiju. • Formulirati vlastite argumente i zaključke o savremenim pitanjima islamske misli koristeći kritičke i multidisciplinarne pristupe.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	• Predavanje: 60 % (predavanje, čitanje, interpretiranje i kritičko valoriziranje djela i tekstova) • Vježbe: 40 % (prezentacije, prikazi i izlaganja djela i tekstova iz proširene literature)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Kolokvij (usmeno): 20 % I polusemestralni test (pismeno): 30% Završni test (pismena i usmena provjera znanja): 50 %

Literatura:	Obavezna:
	1. Kadić, Samedin, <i>Islam i savremenost: Moderno muslimansko mišljenje</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2024. (str. 315-587) 2. Kadić, Samedin, "Islam i država u postsekularnom dobu", u: <i>Takvim</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2025. Dopunska: 1. Arkoun, Muhammed, "Kako čitati Kur'an", u: <i>Kur'an u savremenom dobu</i>, priredio Enes Karić, tom I, Bosanski kulturni centar i El-Kalem, Sarajevo, 1997. 2. Bajraktarević, Orhan, <i>Savremena arapska filozofija sa elementima filozofije religije</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2021. 3. Mernissi, Fatima, <i>Šeharzada</i>, Sezam Book, Zrenjanin, 2012. 4. Mernissi, Fatima, <i>Snovi o zabranjenom voću: priče o djetinjstvu u haremu</i>, Laguna, Beograd, 2015. 5. Mernissi, Fatima, <i>Zaboravljene vladarice u svijetu islama</i>, Buybook, Sarajevo, 2005. 6. Nasr, Sayyed Hossein, <i>Susret čovjeka i prirode – duhovna kriza modernog čovjeka</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2017. 7. Rahman, Fazlur, <i>Duh islama</i>, IRO Prosvjeta, Beograd, 1983. 8. Rahman, Fazlur, <i>Glavne teme Kur'ana</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2017. 9. Schuon, Frithjof, <i>O transcendentnom jedinstvu religija</i>, Bemust, Sarajevo, 1997. 10. Wadud, Amina, <i>Kur'an i žena: ponovljeno čitanje svetog teksta iz ženske perspektive</i>, TPO Fondacija, Sarajevo, 2014.

Šifra predmeta: INIM 1412	Naziv predmeta: Islamsko dušebrižništvo		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: 8	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet bavi se proučavanjem teorijskih i praktičnih aspekata pružanja duhovne, moralne i psihičke podrške pojedincima i zajednici suočene sa životnim izazovima, a u skladu sa islamskim učenjem i profesionalnim standardima, i u cilju očuvanja, unapređenja i obnove mentalne, emocionalne, društvene i duhovne ravnoteže, s posebnim fokusom na rad u javnim ustanova. Ciljevi predmeta stoga su 1) upoznati studenti sa pojmom islamskog dušebrižništva i njegovom ulogom u zajednici, 2) upoznati studente sa osnovnim principima profesionalne etike u savjetodavnom radu, 3) pružiti studentima znanja i vještine za razumijevanje psihosocijalnih i duhovnih potreba pojedinca, 4) osposobiti studente za primjenu osnovnih metoda psihološkog savjetodavanja i duhovne podrške u radu s ljudima u (van)institucionalnom okruženju.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u islamsko dušebrižništvo: definicija i historijski razvoj 2. Osnove islamske i profesionalne etike u savjetodavnom radu 3. Duhovna i psihička ravnoteža u islamu 4. Psihološke osnove dušebrižništva 5. Savjetodavne metode i tehnike u praksi 6. Dova, zikr i Kur'an u duhovnoj podršci 7. Socijalna podrška i porodični kontekst 8. Test / Polusemestralni ispit		

	9. Islamsko dušebrižništvo u vojsci 10. Islamsko dušebrižništvo u zdravstvu 11. Islamsko dušebrižništvo u kazneno-popravnim ustanovama 12. Islamsko dušebrižništvo u obrazovanju 13. Dušebrižništvo u porodici 14. Rad sa mladim i zajednicom 15. Rekapitulacija
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će moći definirati islamsko dušebrižništvo i razlikovati ga od sekularnog savjetovanja, navesti osnovne principe islamske i profesionalne etike u savjetodavnom radu, pojasniti najvažnije principe u razumijevanju psihosocijalnih i duhovnih potreba pojedinca te osnovne metoda savjetodavanja i duhovne podrške u radu s ljudima. Vještine: Studenti će moći prepoznati duhovne i psihičke potrebe pojedinca, znati primijeniti osnovne metode psihološkog savjetovanja i duhovne podrške u radu s ljudima, te integrirati temeljne etičke principe u profesionalni rad. Kompetencije: Studenti će moći primijeniti usvojena dijagnostička i savjetodavna znanja i vještine u dušebrižkom radu u javnim ustanovama i vaninstitucionalnom okruženju.
Cilj održivog razvoja (SDG):	- SDG 3: Zdravlje i blagostanje - SDG 4: Kvalitetno obrazovanje - SDG 5: Rodna ravnopravnost - SDG 8: Dostojanstven rad i ekonomski rast - SDG 10: Smanjenje nejednakosti - SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije - SDG 17: Partnerstvom do ciljeva
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja - Seminari i diskusije - Studije slučaja - Individualni i grupni zadaci
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Prisustvo i učešće u nastavi 5% - Prvi parcijalni ispit (pismeno) 30% - Drugi parcijalni ispit (pismeno) 40% - Studija slučaja (pisani izvještaj/usmena prezentacija) 25%
Literatura:	Obavezna: Po odluci Vijeća prije početka akademske godine u obimu koji korespondira ECTS opterećenju. - Alispahić, Sabina. (2016). <i>Psihologija boli</i>. Sarajevo: Filozofski fakultet, odabrana poglavlja. - Badri, Malik. (2002). <i>AIDS/SIDA i kriza modernog svijeta u svjetlu islama</i>. Sarajevo: El-Kalem, odabrana poglavlja. - Badri, Malik. „Savjetovanje i psihoterapija iz islamske perspektive – da li su savjetovanje i psihoterapija jedna ili dvije različite oblasti?“ <i>Znakovi vremena</i>, str. 85-115. - Begić, Esnaf. (2019). „Islamsko dušebrižništvo u Njemačkoj: stanje, izazovi i perspektive“, <i>Novi Mu'allim</i>, br. 78, str. 36-44. - Bezić, Ivan. „Pastoralna psihologija“, str. 95-105. - Bistrić, Senahid. (1982). „Islamsko poimanje smrti“. <i>Islamska misao</i>, str. 41-43 (preuzeto iz Hrestomatije „Razvojna psihologija“, str. 401-407). - Ćorić, Šimun Šito. (1998). <i>Psihologija religioznosti</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap, odabrana poglavlja. - Hackney, Harold L. i Cormier, S. (2012). <i>Savjetovatelj – stručnjak: Procesni vodič kroz pomaganje</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

	- Havelka, Nenad. (2006). <i>Zdravstvena psihologija – nastavni tekstovi</i>. Zagreb: Zdravstveno veleučilište, odabrana poglavlja. - Macanović, Nebojša i Nadarević, Damir. (2014). <i>Penološka andragogija</i>. Banja Luka: EDC, odabrana poglavlja. - Isgandarova, Nazila. (2011). "Effective Islamic Spiritual care: Foundations and Practices of Imams and Other Muslim Spiritual Caregivers". Wilfrid Laurier University, PhD Dissertation. - Sinanović, Osman, Hafizović, Rešid i Pajević, Izet. (Ur.). (2002). <i>Duhovnost i mentalno zdravlje</i>. Sarajevo: Svjetlost, odabrana poglavlja. - Smajić, Aid and Baturić, Hajrudin. (2020). „Muslim Chaplaincy and Spiritual Counseling in Bosnian Prisons: Case Study of Tuzla Muftiluk”, in Nuri Tinaz, Ali Ayten, Mahmut Zengin, Halil Ekşi (Eds.), <i>Spiritual Counselling and Care in Health and Prison Services: Diverse Experiences and Practices</i> (Istanbul: The Center for Values Education Press, 2020), str. 175-190, https://www.academia.edu/44957178/Muslim_Chaplaincy_and_Spiritual_Counseling_in_Bosnian_Prisons_Case_Study_of_Tuzla_Muftiluk. - Schmid, Hansjörg, Smajić, Aid, Hafner-Al Jabaji, Amira and Alibašić, Ahmet. (2025). <i>Professionalising Muslim Spiritual Care: Swiss and Bosnian Experiences</i>. Fribourg: SZIG/CSIS-Studies 15, https://folia.unifr.ch/unifr/documents/333871. - Szentmartoni, Mihaly. (2009). <i>Osjetljivost za čovjeka: Pastoralna psihologija</i>. Zagreb: Glas Koncila. - Vukšić, Tomo. (2013). „Zakonske i druge pravne pretpostavke pastoralna zdravstva u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini“. <i>Služba Božja</i> 53, str. 377-393. Dopunska: <i>Na bosanskom</i> - Alispahić, Sabina. (2018). <i>(R)Evolucija odnosa ljekar – pacijent</i>. Sarajevo: TDP. - Salihsahić, Džemal. (2014). <i>Imam – ličnost, uloga i značaj</i>. Visoko: Medresa „Osman ef. Redžović“. - Sinanović, Osman, Hafizović, Rešid i Pajević, Izet. (Ur.). (2002). <i>Duhovnost i mentalno zdravlje</i>. Sarajevo: Svjetlost. - Slankamenac, J.N. (2001). <i>Pastoralna psihologija</i>. Zagreb: ITG. <i>Na engleskom</i> - Abu-Ras, Wahida. "Chaplaincy and Spiritual Care Services: The Case for Muslim Patients." <i>Topics in Integrative Health Care</i> 2 (2) (2011): 1-16. - Ahdar, Rex Tauati. "A Real Threat Or A Mere Shadow? School Chaplaincy Programs and the Secular State." <i>University of Queensland Law Journal</i> 33 (1) (2014): 29-41. - Ashy, M. A. "Health and Illness from an Islamic Perspective." <i>Journal of Religion and Health</i>, 38 (3) (1999): 241-258. - Baobaid M. & Hamed, G. <i>Addressing Domestic Violence in Canadian Muslim Communities: A Training Manual for Muslim Communities and Ontario Service Providers</i>. London, ON: Muslim Resource Centre for Social Support and Integration, 2010. - Beckford James A and Cairns. Ilona C.M. "Muslim Prison Chaplains in Canada and Britain." <i>The Sociological Review</i> 63 (2015): 36–56. doi: 10.1111/1467-954X.12224
--	---

	- Bryson, Ken, "Guidelines for Conducting a Spiritual Assessment." <i>Palliative & Supportive Care</i> 13 (1) (2015): 91-98. doi: 10.1017/S147895151300045X - Hamdan, A. "A Case Study of a Muslim Client: Incorporating Religious Beliefs and Practices." <i>Journal of Multicultural Counseling and Development</i> 35 (2007): 92-100. - Hamjah, Salasiah Hamin & Akhir, Noor Shakirah Mat. "Islamic Approach in Counseling," <i>Journal of Religion and Health</i> 53 (2014): 279-289. - Gilliat-Ray, Sophie, Ali, Mansur, and Pattison, Stephen. <i>Understanding Muslim Chaplaincy</i>. Surrey, U.K.: Ashgate Publishing Ltd., 2013. - Isgandarova, N. "The Crescent of Compassionate Engagement: Theory and Practice of Islamic Spiritual Care." In <i>Multifaith Views in Spiritual Care</i>, edited by Daniel S. Schipani, 109-130. Waterloo: Pandora Press, Society for Intercultural Pastoral Care and Counseling, 2013. - Isgandarova, N. "Islamic Spiritual Care in a Health Care Setting." In <i>Spirituality and Health: Multidisciplinary Explorations</i>, edited by A. Meier, T. O'Connor and P. VanKatwyk, 85-104. Waterloo: WLU Press, 2005. - Isgandarova, N. "Canadian Licensing Changes and the Anticipated Impact on Islamic Spiritual Care and Counseling Practice in Ontario." <i>Journal of Pastoral Care and Counseling</i> 68 (3) (2014): 1-9. doi: 10.1177/154230501406800307 - Isgandarova, N. "Effectiveness of Islamic Spiritual Care: Foundations and Practices of Muslim Spiritual Care Givers." <i>The Journal of Pastoral Care & Counseling</i> 66 (3) (2013): 1-16. doi: 10.1177/154230501206600304 - Jihad Levine, S.E. "Muslim Chaplains in America: Voices from the First Wave." <i>Reflective Practice: Formation and Supervision in Ministry</i> 29 (2012): 142-147. - Kobeisy, Ahmed Nezar. <i>Counseling American Muslims: Understanding the Faith and Helping the People</i>. Westport, Conn.: Praeger Publishers, 2004. - Lawson, Kenneth. "Doctrinal Tension: The Chaplain and Information Operations." <i>Military Intelligence Professional Bulletin</i> 35 (2) (2009): 24-31. - Mattson, Ingrid. "Dignity and Patient Care: An Islamic Perspective." <i>The Yale Journal for Humanities in Medicine</i>, 2002. Available at: http://info.med.yale.edu/intmed/hummed/yjhm/spirit/dignity/imattson.htm - Osman M. Ali, Milstein, Glen, and Marzuk, Peter M. "Imam's Role in Meeting the Counseling Needs of Muslim Communities in the United States." <i>Psychiatric Services</i> 56 (2005): 202-205. - Shehu, S. <i>Towards an Islamic Perspective of Developmental Psychology</i>. 2002. Retrieved from: http://www.islamonline.net/english/Contemporary/2002/05/article7-a.shtml - Stone, Howard. <i>Crisis Counselling</i>. Minneapolis: Fortress Press, 2009.
--	---

Šifra predmeta: INIM 1407	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa IV		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezani		Ukupan broj kontakt sati: 15 Predavanja: 0; Vježbe 15;	

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	Imamsko-muallimska praksa III
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Samostalno izvođenje mektepske nastave ▪ Upoznavanje s osnovnom metodologijom poučavanja kur'anskog pisma (<i>sufara</i>) ▪ Upoznavanje sa načinom poučavanja tečnog učenja Kur'ana ▪ Poznavanje metodologije i dinamike u poučavanju tedžvidskih pravila ▪ Usvajanje osnovnih karakteristika u poučavanju odraslih ▪ Upoznavanje propisa braka, šerijatskog vjenčanja i čina obavljanja šerijatskog vjenčanja ▪ Razvijanje svijesti o važnosti humanitarnog rada i društvene brige u džematu
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje sa predmetom, pravilima, zadacima i očekivanjima. 2. Specifičnosti organiziranja mektepske nastave 3. Metodologija poučavanja kur'anskog pisma 4. Metodologija poučavanja tečnog učenja Kur'ana 5. Metodologija poučavanja tedžvidskih pravila 6. Protokol šerijatskog vjenčanja i njegove glavne odrednice 7. Socijalna briga u džematu: organizacija podrške ugroženim članovima i sistem prikupljanja zekata 8. Lična otpornost u vanrednim situacijama 9. Priprema i analiza ramazanske prakse
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Student je osposobljen da samostalno izvodi mektepsku nastavu ▪ Student može samostalno poučavati kur'ansko pismo (<i>sufaru</i>) ▪ Student je osposobljen za poučavanje tečnog učenja Kur'ana ▪ Student poznaje metodologiju i dinamiku poučavanja tedžvidskih pravila ▪ Student poznaje osnovne karakteristike poučavanja odraslih ▪ Poznaje pravila šerijatskog vjenčanja i sposoban je samostalno obaviti šerijatsko vjenčanje sa svim elementima u praksi. ▪ Razvijena visoka svijest o važnosti humanitarnog rada i društvene brige u džematu.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije
Metode izvođenja nastave:	▪ Detaljno proučavanje metoda poučavanja mektepske nastave i kur'anskog pisma (<i>sufare</i>), uključujući planiranje nastavnog programa, odabir metoda učenja i evaluaciju napretka učenika. ▪ Praktične vježbe u vođenju mektepskih grupa i individualnog poučavanja, omogućavajući studentima da steknu iskustvo u direktnom poučavanju. ▪ Radionice koje kombiniraju teorijsko znanje s praktičnim vježbama kako bi studenti postali sposobni za poučavanje tečnog čitanja Kur'ana ▪ Poučavanje tedžvida, koji uključuje analizu i demonstraciju svih pravila tedžvida koristeći različite metode i primjere. ▪ Studije slučaja i analize situacija u praksi kako bi se razvile vještine prilagođavanja poučavanja odraslima različitih dobnih skupina ▪ Detaljno proučavanje pravnih aspekata šerijatskog vjenčanja uključujući uslove vjenčanja, obaveze vjenčanih partnera, svjedoke i druge relevantne detalje. ▪ Praćenje čina šerijatskog vjenčanja i njegova analiza

	▪ Analiza i komparacija različitih modela organiziranosti džemata u realizaciji humanitarnih aktivnosti i prikupljanju zekata ▪ Gosti predavači ▪ Terenski rad 30; Ramazanska praksa 80		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%
	Ocjena praktičnog rada (izvedba terenskih zadataka i realizacija projektnih zadataka).	27	50
	Dnevnik prakse (e-dnevnik, refleksije, evidencije i izvještaji, analiza)	27	50
Literatura:	Obavezna: 1. <i>Andragoški modeli poučavanja</i>, Priručnik za rad s odraslim polaznicima, priredio: Branko Dijanošić, Agencija za obrazovanje odraslih, 2009. 2. <i>Dokumentacija za šerijatsko vjenčanje</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2018. 3. <i>Nastavni plan i program mektepske pouke</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2017. 4. Asim Hasanspahić, <i>Sufara – priručnik za mektepsku nastavu sa interaktivnim lekcijama i video objašnjenjima na www.sufara.ba</i>, MIZ Kakanj, 2023. 5. Sejid Strika, <i>Tedžvid – priručnik za pravilno učenje Kur’ana sa vježbama</i>, Sarajevo, 2023. 6. “Muslimanska porodica - savjetovalište za brak i porodicu”, <i>Zbornik radova 3</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, 2022. Dopunska: 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2003. 2. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Medresa Osman ef. Redžović, Visoko, 2014. 3. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000.		

Šifra predmeta: INRP 1404	Naziv predmeta: Metodika vjerske nastave II		
Ciklus: I	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5 (2 ECTS praksa)
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15 (Praktikum – kontakt sati: 8)	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	▪ Stručno osposobiti studente za moderno planiranje, izvođenje i valoriziranje vjerske nastave.		

	▪ Osposobiti studente u izradi nastavnih priprema i materijala koji potiču kreativnost učenika, primjeni kreativnih nastavnih strategija, sredstava i pomagala, kreativne didaktičko-metodičke aparature, te primjeni kreativnih modela nastave. ▪ Obučavati studente za praćenje i vrednovanje nastave. ▪ Osposobiti studente za praktičnu izvedbu časova vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, mekteba te učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta.
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s programom, načinom rada i obavezama. Planiranje i priprema nastavnog sata (teorijske postavke i analize nastavnih priprema sa studentima). 2. Artikulacija/izvedba, vođenje i tok nastavnog sata i kreiranje razrednog ugođaja. 3. Kreativni modeli u vjerskoj nastavi (kreativno-stvaralački model, projektna nastava, problemsko-istraživački model, učenje na biografijama). 4. Kreativni modeli u vjerskoj nastavi – nastavak (receptijsko-estetički, esejističko-sintetički, egzemplarni, multimedijско-višeizvorni, književno-umjetnički...). 5. Metode aktivnog učenja u vjerskoj nastavi. 6. Primjena informacijsko-komunikacijskih tehnologija u vjerskoj nastavi. 7. Analiza ilmihala, vjeronaučnih udžbenika, udžbenika drugih predmetnih područja i sl. (didaktičko-metodička aparatura, nastavna pitanja i zadaci za učenike, ilustracije, slikovnice, priče za djecu...). 8. Provjera znanja studenata (izrada nastavnih priprema i izvedba časova). 9. Metodika vjerske nastave za djecu predškolskog uzrasta (načela i postavke). 10. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave u mektebima i vrtićima. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 11. Metodika osnovnoškolske vjerske nastave (načela i postavke). 12. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave/islamske vjeronauke u mektebima i školama. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 13. Metodika srednjoškolske vjerske nastave (načela i postavke). 14. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave/islamske vjeronauke. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje. Završna provjera znanja studenata (pismeni i usmeni ispit).
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Teorijski interpretirati načela metodičkog nastavnog rada u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju. ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja nastavnog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju predmetnog nastavnika u školi). ▪ Izraditi kvalitetne i kreativne nastavne pripreme za predmet vjeronauka/vjerska nastava. ▪ Praktično izvesti časove vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta. ▪ Demonstrirati temeljna nastavna umijeća u vjerskoj nastavi u toku vlastitih izvođenja oglednih časova.
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 5: Rodna ravnopravnost

	▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata (rješavanje zadataka vezanih za praktikum).	5,5	10
	Hospitacija časova, izrada tri nastavne pripreme (individualne) i izvedba tri časa u okviru metodičke prakse.	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	27,5	50
Literatura:	Obavezna: Po odluci Vijeća prije početka akademske godine u obimu koji korespondira ECTS opterećenju. 1. Jensen, E. (2001). <i>Super-nastava</i>. Educa, Zagreb. (str. 183–197.) 2. Kyriacou, C. (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i>. Educa, Zagreb. (cijela knjiga) 3. Sijamhodžić-Nadarević, D., Kadić, E. i Šeko, M. (2025). <i>Kreativan i poticajan odgajatelj – Vjerske odgojne aktivnosti za predškolska djecu</i>. Ilum, Bužim. (odabrana poglavlja prema nastavnim potrebama) 4. Sijamhodžić-Nadarević, D. i Šeko, M. (2025). <i>Odgoj djece predškolske dobi – islamske i opće pedagoške perspektive</i>. Ilum d.o.o, Bužim. (odabrana poglavlja prema nastavnim potrebama) 5. Slatina, M. (2020). <i>Edukometrija: mjerenje i mjerni instrumenti u odgoju/obrazovanju</i>. Ilum, Bužim. (str. 98–157.) 6. Stevanović, M. (2000). <i>Modeli kreativne nastave</i>. R&S Tuzla. (odabrana poglavlja prema nastavnim potrebama) Dopunska: 1. Andrilović, V. (2001). <i>Samostalno učenje</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 2. Annette L. Breaux, Brandt L. Susan (2011). <i>101 "Answers" for New Teachers & Their Mentors: Effective Teaching Tips for Daily Classroom Use</i>. Eye on Education, Larchmont NY. 3. Bežen, A. (2008). <i>Metodika znanost o poučavanju nastavnog predmeta</i>. Učiteljski fakultet, Zagreb. 4. Bogner L., Štumpf, B. (1998). <i>Model osnovne škole</i>. Udruga roditelja "Korak po korak", Zagreb. 5. Bogner, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. 6. Bratanić, M. (1997). <i>Susreti u nastavi – mikropedagoški pristup</i>. Školska knjiga, Zagreb. 7. Bunčić, K., Ivković, I. i ostali (1994). <i>Igrao do sebe – 102 igre za rad u grupi</i>. Alinea, Zagreb.		

	8. Camović, Dž. i Bećirović-Karabegović, J. (2024). <i>Reggio pristup – Inspiracija za unapređenje odgojno-obrazovne prakse u vrtiću</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. 9. Cowley, S. (2006). <i>Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehnike i ideje</i>. Školska knjiga, Zagreb. 10. <i>Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje</i> (2016). Forum za slobodu govora, Zagreb. 11. Grgin, T. (2001). <i>Školsko ocjenjivanje znanja</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 12. Hasanović, B. (2023). <i>Učenje na biografijama uзорitih osoba kao didaktički metod u islamskom odgoju mladih: primjena na izabranim biografijama</i> (magistarski rad, neobjavljen, biblioteka FIN-a, mentor: prof. dr. Dina Sijamhodžić-Nadarević). UNSA – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 13. Ivančić, Đ. (2010). <i>Diferencirana nastava u inkluzivnoj školi</i>. Alka script, Zagreb. 14. Janković, P., Rodić, R. (2002). <i>Školska pedagogija</i>. Učiteljski fakultet, Sombor. 15. Jensen, E. (2004). <i>Različiti mozgovi, različiti učenici: Kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire</i>. Educa, Zagreb. 16. Jurčić, M. (2012). <i>Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja</i>. Recedo, Zagreb. 17. Jurić, V. (1989). <i>Metodika rada školskog pedagoga</i>. Školska knjiga, Zagreb. 18. Jusić-Softić, M. (2011). <i>Odgojne vrijednosti priča za djecu: sa posebnim osvrtom na prijevode sa perzijskog jezika</i> (magistarski rad, neobjavljen, mentor: prof. dr. Slatina Mujo). UNSA – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 19. Kadić, E. (2021). <i>Projektna nastava kao kreativni model u nastavi islamske vjeronauke</i> (magistarski rad, neobjavljen, biblioteka FIN-a, mentor: prof. dr. Dina Sijamhodžić-Nadarević). UNSA – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 20. Kamenov E. (1982). <i>Eksperimentalni programi za rano obrazovanje</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 21. Kamenov, E. (1999). <i>Predškolska pedagogija – druga knjiga</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 22. Kelly, M. (2004). <i>The Everything New Teacher Book: Increase Your Confidence, Connect with Your Students, and Deal with the Unexpected</i>. Adams Media Corporation, MA, USA. 23. Kuburić, Z. i Dačić, S. (2004). <i>Metodika Verske nastave</i>. CEIR, Novi Sad, Čigoja štampa, Beograd. 24. Marzano, Robert J., Debra J. Pickering, Jane E. Pollock (2001). <i>Classroom Instruction That Works: Research-Based Strategies for Increasing Student Achievement</i>. ASCD, VA, USA. 25. Marzano, Robert J., Pickering, Debra J. i Pollock, Jane E. (2006): <i>Nastavne strategije. Kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i>. Educa, Zagreb. 26. Matijević, M. (2001). <i>Alternativne škole, didaktičke i pedagoške koncepcije</i>. Tipex, Zagreb. 27. Matijević, M. (2004). <i>Ocjenjivanje u osnovnoj školi</i>. Tipex, Zagreb. 28. Matte, W. (2007). <i>Nastavne metode. 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike</i>. Naklada Ljevak, Zagreb. 29. Memić, A. (2023). <i>Korištenje savremene tehnologije u mekepskoj nastavi na području Islamske zajednice Bošnjaka Sjeverne Amerike</i>, (magistarski rad, neobjavljen, biblioteka FIN-a, mentor: prof. dr.
--	--

	Karić-Camović, Dž. i Sijamhodžić-Nadarević, D). UNSA – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 30. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. CNS, Sarajevo. 31. Pjanić, R. (2004). <i>Metodika rada u predškolskom odgoju</i>. Bihać. 32. Poljak, V. (1990). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. 33. Pranjić, M. (1997). <i>Metodika vjeronaučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli</i>. Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 34. Pranjić, M. (1999). <i>Nastavna metodika – teorije, oblici, metode, sredstva, pomagala</i>. Editio, Zagreb. 35. Sijamhodžić-Nadarević, D. (2007), "Didaktičko-metodičke ideje Burhanudina ez-Zernudžija". <i>Novi Muallim – Časopis za odgoj i obrazovanje</i>. God. VIII, br. 32, str. 80–86. 36. Silberman, M. (1996). <i>Active Learning: 101 Strategies To Teach Any Subject</i>. Pearson. 37. Slatina, M. (1998). <i>Nastavni metod</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. 38. Terhart, E. (2001). <i>Metode poučavanja i učenja</i>. Educa, Zagreb. 39. Vrgoč, H. (ur.) (2002). <i>Praćenje i ocjenjivanje školskog uspjeha</i>. HPKZ, Zagreb. 40. Wood, D. (1995). <i>Kako djeca misle i uče</i>. Educa, Zagreb. 41. Zimić-Gljiva, M. (2005). <i>Metodika nastave islamske vjeronauke – hrestomatija</i>. Fakultet islamskih nauka, Sarajevo.
--	--

Šifra predmeta: INOP 0419		Naziv predmeta: Menadžment neprofitnih organizacija	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 (P30; V15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nijedan.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim funkcijama menadžmenta u neprofitnim organizacijama i njihovom ulogom u promjenjivom društvenom kontekstu.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uvod (specifičnosti, vrste i regulativa) 2. sedmica: Razumijevanje značaja menadžmenta i njegove osnovne funkcije 3. sedmica: Društvo, etika i održivost 4. sedmica: Planiranje u neprofitnim organizacijama 5. sedmica: Strateško planiranje, strategije i taktike 6. sedmica: Organiziranje u neprofitnim organizacijama 7. sedmica: Odgovornost, ovlasti i delegiranje 8. sedmica: Menadžment ljudskih potencijala u neprofitnim organizacijama 9. sedmica: Vođenje u neprofitnim organizacijama 10. sedmica: Vodstvo (Liderstvo) 11. sedmica: Motivacija 12. sedmica: Grupe i timovi 13. sedmca: Kontroling u neprofitnim organizacijama		
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: • Studenti će moći objasniti specifičnosti neprofitnih organizacija, njihovu društvenu ulogu i regulatorni okvir u kojem djeluju. • Studenti će moći razumjeti i primijeniti osnovne funkcije menadžmenta u neprofitnim organizacijama, uključujući planiranje, organiziranje, vođenje i kontrolu.		

	• <i>Studenti će moći razlikovati strateško planiranje, strategije i taktike te objasniti njihovu primjenu u upravljanju neprofitnim organizacijama.</i> • <i>Studenti će moći objasniti principe upravljanja ljudskim potencijalima, vodstva, motivacije i timskog rada u neprofitnim organizacijama.</i> • <i>Studenti će moći analizirati etičke principe, društvenu odgovornost i mehanizme kontrolinga u unapređenju djelovanja neprofitnih organizacija.</i>
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja uz objašnjenje ključnih koncepata i teorijskih okvira menadžmenta u neprofitnim organizacijama. Diskusije sa studentima radi povezivanja teorijskih koncepata sa praksom upravljanja neprofitnim organizacijama. Studijske posjete neprofitnim organizacijama i razgovori s menadžmentom radi upoznavanja studenata sa stvarnim izazovima upravljanja u ovom sektoru.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Predispitne obaveze 50% Završni ispit 50%
Literatura:	Certo, S. C. i Certo, S. T. (2025). Moderni menadžment: koncepti i vještine, 15. izdanje, Zagreb: MATE Beekun, R. I., (2015). Strateško planiranje i implementacija u islamskim organizacijama, Sarajevo: CNS i ElKalem